

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Æsterretninger

DM

Aarhus Cathedralskole

i Skoleaaret 1853—54,

ved

Director, Prof. H. H. Blahe,

Aarhus.

Tykt i Stiftsbogtrykkeriet.

Afgangsexamina i 1853.

I dette Åar afholdtes forſte Gang her i Skolen den fuldstændige Afgangsexamen, i det 11 Disciple af 6te Classe underkastede sig Gramens forſte Deel i de 4 Fag: Tysk, Frans, Geographie og Naturhistorie, for efter denne Proves, i Forbindelse med den øvrige Hovedexamens, heldige Udfald, at optages i Skolens 7de Classe; samt 7 Disciple af 7de Classe Afgangsexamens anden Deel i de 9 Lærefag: Dansk, Latin, Græsk, Hebraisk, Religion, Historie, Arithmetik, de geometriske Discipliner og Naturlære.

I Overeensstemmelse med Ministeriets Skrivelse af 10de Juni afholdtes de skriftlige Prover den 23de, 24de og 25de Juni; de mundtlige den 7de, 8de og 9de Juli. Ved de sidste var Undervisningsinspektoren, Etatsraad og Professor Madvig tilstede.

Som Genører i de forskellige Fag fungerede:

I Dansk:	Etatsraad Madvig, Professor Blache og Adjunct Holm (Graminator).
I Tysk:	Adjunct Thisted, Adjunct Holm og Overleerer Funch (Graminator).
I Frans:	Etatsraad Madvig, Adjunct Fabricius og Adjunct Carøe (Graminator).
I Latin:	Etatsraad Madvig, Adjunct Arnhen og Professor Blache (Graminator).
I Græsk:	Etatsraad Madvig, Adjunct Arnhen og Professor Blache (Graminator).
I Hebraisk:	Pastor Smith, Adjunct Fabricius og Adjunct Hovgaard (Graminator).

I Religion:	Dr. theol. Bislop Brammer, Adjunct Munch og Adjunct Holm (Graminator).
I Historie:	Statsraad Madvig, Adjunct Munch, Adjunct Fabricius (Graminator).
I Geographie:	Statsraad Madvig, Adjunct Fabricius og Adjunct Munch (Graminator).
I Arithmetik:	Cand. polyt. Moller Weis, Adjunct Warming og Adjunct Freuchen (Graminator).
I Geometrie:	De samme Censorer.
I Naturlære:	Mector Nielsen, Adjunct Arnhen og Adjunct Freuchen (Graminator).
I Naturhistorie:	Adjunct Lassen, Adjunct Freuchen og Adjunct Holm (Graminator).

Efter afholdte Prover tilkendtes de Examinede følgende Characterer:

Afgangseramens første Deel.

	Todt.	Granit.	Geographic.	Naturhñ.
1. C. L. B. Baum . . .	Mg. godt	Godt.	Ud. godt.	Godt.
2. L. N. Lazarus . . .	Godt.	Godt.	Mg. godt	Mg. godt
3. F. H. Gundelach . . .	Godt.	Godt.	Mg. godt	Mg. godt
4. E. A. Chrane . . .	Mg. godt	Xm. godt	Mg. godt	Mg. godt
5. C. Husted	Godt.	Godt.	Mg. godt	Mg. godt
6. H. B. Schjerup . . .	Godt.	Godt.	Mg. godt	Mg. godt
7. M. G. Jensen . . .	Mg. godt	Godt.	Godt.	Godt.
8. M. D. Nielsen . . .	Godt.	Mg. godt	Mg. godt	Godt.
9. F. N. Johansen . . .	Godt.	Xm. godt	Mg. godt	Godt.
10. N. Malling	Xm. godt	Xm. godt	Godt.	Godt.
11. F. G. S. Mohr . . .	Godt.	Xm. godt	Mg. godt	Godt.

Af disse Disciple opflyttedes efter endt Hovedexamen de første 8 i 7de Classe.

Bed Afgangseramens anden Deel prøvedes følgende Dismittender, for hvilke saavel de ved denne Probe, som de ved den for 2 klar siden afholdte første Deel af Afgangseramen givne Characterer paa følgende Liste ere aftrykte.

Graminanderne.

Afgangseramens
første Del 1851.

	Dab.	Braaf.	Geographie.	Naturhist.	Dab.	Gatin (Militærg).	Gatin (Commissary).	Graf.	Religion.	Sindret.	Arithmet.	Geometrie.	Naturlære.	Hoved- characteer.	Spøgsl.
1.	V. F. Bornemann . .	G.	Mg.	Ug.	Mg.	G.	Zg.	Mg.	G.	Ug.	G.	G.	Mg.	Anden Charact.	—
2.	F. V. F. Rosenstand.	Mg.	Mg.	Zg.	G.	G.	Mg.	G.	Mg.	G.	Zg.	G.	G.	Anden Charact.	—
3.	H. J. B. Berthelsen.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Ug.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Første Charact.	Mg.
4.	C. F. Rose	G.	G.	G.	Mg.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Første Charact.	—
5.	Z. E. Langballe . . .	G.	G.	Mg.	G.	G.	G.	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Anden Charact.	—
6.	J. C. la Cour	G.	G.	G.	G.	Zg.	G.	G.	G.	Zg.	G.	G.	G.	Anden Charact.	—
7.	H. A. G. Gad	G.	Ug.	G.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Zg.	G.	Mg.	Mg.	Anden Charact.	—

Afgangseramens anden Del 1853.

Efter saaledes at have bestaaet ved begge Prover afgik disse 7 Candidater med det beslædele Bidnes-
hvidt til Universitetet.

De til disse Gramma fra Ministeriet, under Forsegling, tilsendte Opgaver vare følgende:

Udarbeidelse i Modersmalet.

„Ydmighed som christelig Dyd; dens Forstørrelighed fra Beskedenhed i Almindelighed.“

Opgave til tydsk Stil.

„Maximilian den 2nden var, omendkjendt ikke den sterkeste, dog vel den mildeste og elskværdigste imellem alle Kejserne af det habsburgske Huus. I sit Egteskab med Carl den Femtes ædle Datter arbeede han ni Sønner og sex Døtre, og den Kjærlighed, Mildhed og Godhed, sem han øvede som Huusfader, virkede ¹⁾ balsignende ogsaa i alle større Kredse. Ganske anderledes end Carls merke Son, Philip den 2nden, havde han dannet sig i sin store Onkels Skole og i tre Åar regjeret Spanien til hans Tilfredshed. Efter sin Tilbagekomst virkede han væsentlig for Afslutningen af Passauer-Forsigtet, der beroligede Tyskland, og forbles siden i religiose Anliggender paa den alene rigtige Vej, til hvilken dengang endnu ingen Høvster havde høret sig og selv senere saa faa hørede sig. Ved regelmæssig Inddeling af sin Tid var han stedse Herre over Forretningerne, ved Maadehold i alle Ting stedse Herre over sig selv. Noesværdige Egenslaber, som man hos denne eller him høreste finde adskilte eller i eensidig Overdrivelse eller som Folge af meismæmelig Beslutning, fremgik af hans underste Natures sejonne ²⁾ uforstyrrede Harmonie. Derfor var han ikke blot retfærdig, men ogsaa mild og hoimodig, ikke blot Ven af ædel Alvor, men ogsaa af munter Spøg; derfor gjorde mangestlags Fornøjelser hans Flid intet ³⁾ Afbræk, og han

---

¹⁾ beglücken (velsigne).

²⁾ ungetrübt (uforsvaret).

³⁾ Eintrag (Afbræk).

behøredে ikke pedantisk at spille Keiseren og at fremfunkle Verdigbed, da han besad et keiserligt Sindelag, der oppeækker Kjærlighed og Tillid, fordi det bærer Kjærlighed og Tillid i sig. Maximilian var i alle Ting det fuldkomneste Mødsykkle til sin nærmeste Slegtning, Philip den Anden; hvilken Lykke, hvis han havde levet og hersket saa længe som denne!"

Opgave til latinisk Stil.

„Om Macedonieren Chilo, der, som bekjendt, var en af de syv Maend, hvem det gamle Grækenland fremfor Andre har givet Navn af Rige, staaer der hos Gellius, en latinist Skribent fra det andet Jahrhundrede efter Christi Fodsel, en ret net Fortælling. Da Chilo i en hei Alder laae syg og folte, at Døden nærmede sig, talte han roligt og blidt med sine Venner, der stode omkring ham, og sagde iblandt Andre, at han stedse havde gjort sig Umage for ikke at gjøre Noget, sem han bag-efter maatte fortryde, og at han heller ikke nu angstedes ved Grindringen em sit forte Liv, men at der dog ranted ham een Ting i Hv., i hvilken han baade for havde tvivlet og endnu tvivlede, om han havde handlet ret eller ilde. Jeg var engang, sagde han, Dommer med to Andre i en Bens Sag, der angik hans Liv og Welsaerd. Jeg indsaae, at efter Loven maatte han fordommes, men dog funde jeg ikke undlade at onslæ, at han paa en eller anden Maade kunde fejkjendes. Efter megen Overveielse besluttede jeg da selv stiftiende at fordomme ham ved min Stemme, men overtalte de to Maend, som demte med mig, til at frifinde ham. Saaledes troede jeg dengang at fyldeslgjøre baade Dommerens og Bennens Pligt; men nu frygter jeg for, at jeg har handlet troest, idet jeg har raadet Andre til at gjøre det, som jeg selv ikke vilde gjøre, fordi det var urigtigt. Viselig frugtede Chilo ikke uden Grund; men i dette Spørgsmaal om Venstkalets Net have ogsaa de grøste Philosopher fra en senere Tid stundom haft mindre strenge Meninger og troet, at det var

tilladt for en Vens Skyld, i det mindste i mindre Ting, af
afvige lidet fra Pligtens Wei, saasom Peripatetikeren Theophraſt,
hvem Cicero folger i det lidet Skrift, som bærer Naemnet
Læſius."

Øpgave til Øversættelse fra Latin.

[Extremo libro tertio Tacitus narravit, Vespasiani duces et copias, ad Cremonam victores, Romanum intrasse, Vitellium interfectum esse. Vespasianus ipse nondum in Italianam ex Oriente venerat.]

"Interfecto Vitellio bellum magis desierat, quam pax cooperat. Armati per urbem victores implacabili odio victos eonsectabantur, plenæ cædibus viæ, cruenta foræ templaque, passim trucidatis, quos fors obtulerat. Mox, augeſcente licentia, scrutari ac protrahere abditos; si qvem ¹⁾ procerum habitu et juventute validum conspexerant, obruncare, nullo militum aut populi discrimine. Quæ sævitia recentibus odiis sanguine explebatur, deinde verterat in avaritiam; nihil usquam secretum aut clausum sinebant, Vitellianos occultari simulantes; initium id perfringendarum domuum vel, si resisteretur, causa cædis; et egentissimus quisque e plebe et pessimi servitorum ultro dites dominos probebat; alii ab amicis monstrabantur. Ubique lamenta, conclamations et forma captæ urbis, adeo ut Othonianorum Vitellianorumque militum invidiosa antea petulantia desideraretur. Duceſ partium, accendendo civili bello acres, temperandæ victoriæ impares erant. Quippe ²⁾ in turbas et discordias

¹⁾ Milites Germanici, e quibus Vitellianus exercitus constabat, fere juvenes robusti erant et proceritate corporum excellebant.

²⁾ o: ad turbas excitandas.

pessimo cuique plurima vis; pax et quies bonis artibus
indigent. Nomen sedemque Cæsaris Domitianus accep-
rat, sed, nondum ad negotia intentus, solis voluptatibus
³⁾ filium principis agebat. ⁴⁾ Præfectura præ-
torii penes Arrium Varum, summa potentiae in An-
tonio Primo erat. Is pecuniam familiamque e Vitellii
domo, quasi prædam Cremonensem rapiebat. Civitas
pavida et servitio parata ⁵⁾ occupari redeuntem Ter-
racina L. Vitellium cum cohortibus, extinguique reliqua
belli postulabat. Præmissi Ariciam equites agmen legio-
num intra Bovillas stetit: Nec cunctatus est Vitellius
se et cohortes arbitrio victoris permittere; milles infeli-
cia arma haud minus ira quam metu abjecit. Longus
deditorum ordo, sæptus armatis, per urbem incessit,
nemo suppliei vultu, sed ⁶⁾ tristes et ⁶⁾ truces et
adversus plausus et lasciviam insultantis vulgi ⁶⁾ im-
mobiles.“

Kritisk Opgave.

„Om en Uhrstikkes Midtpunkt dreje sig eensformigen Time-
viseren, Minutviseren, Secundviseren, af hvilke den første gør
en Omdreining i 12 Timer, den anden i 1 Time, den tredie
i 1 Minut. Idet alle tre Visere dække hinanden ved Klokket-
stillet 12, saa spørges: efter hvilken Tids Følge vil dernæst
Secundviseren første Gang komme til næagtigen at halvere
Blinken imellem de to andre Visere?“

³⁾ vise sig som Fyrstesen (give Fyrstesennen).

⁴⁾ dignitas et locus præfecti prætorii (prætorio).

⁵⁾ præveniri. L. Vitellius, Auli Vitellii imperatoris frater, cum aliquot cohortibus in Campania fuerat et Terracinam ceperat.

⁶⁾ Pluralis numerus refertur ad singulos qui significantur, quum dicitur „deditorum ordo“.

Geometrisk Øpgave.

„Et Triangel haves givne en Side a, Højden h nedfældt paa samme Side og den Linie l, som forbinder Sidens Midtpunkt med det modstaaende Toppunet. Heraf skal Trianglet konstrueres, og Formlerne angives til Bestemmelse af de to andre Sider og af Vinklerne.

Exempel: $a = 12'$, $l = 5'$, $h = 3'.$

Om Nedlæggelsen af den videnskabelige Realskole i Aarhus samt Realclassers Oprettelse ved Cathedralskolen.

(Den fuldstændige Beretning om de Forhandlinger an-
gaaende dette Anliggende, som fandt Sted i Møgsdagssessionerne
1852 og 1853, saavel som Fremstillingen af de Motiver, der
bevægede Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvaesenet til for
Hans Majestet Kongen at andrage paa, at Realskolen maatte
nedlægges og Realclasser samtidigt dermed oprettes ved Cathedralskolen, tilsigemod den allerhøieste Resolution af 31te Juli
1853 desangaaende, læses i Departementstidenden for samme
Åar Nr. 48; men da denne Tidende ikke kan antages at være
i mange af Deres Hænder, der læse disse Bladé, og da denne
Foranstaltung griber saa betydeligt ind i Cathedralskolens frem-
tidige Virksomhed og Deconomi, har jeg anset det for rettest,
at lade den nævnte Beretning in extenso astrykke.)

„Beg allerhøieste Resolution af 14de Februar 1838 blev
det, efterat begge de danske Provinsialstænder-Forsamlinger
havde indgivet allerunderdanigste Petitioner om videnskabelige
Realskolers Oprettelse og Sagen var blevet underkaftet en noie

Undersøgelse af en dertil nedsat Commission, allernaadigst bestemt, at der for det første skulde oprettes en fuldstændig videnskabelig Realskole under Overbestyrrelse af den døværende Direction for Universitetet og de lærde Skoler, og at det derhos af bemeldte Direction skulde tages under nærmere Overveielse, hvorpå det maatte være raadeligt, endvidere at forbinde nogen til Realundervisningens Fremme sigtende Indretning med en eller anden af de lærde Skoler. Den fuldstændige Realskole, der saaledes skulde oprettes, blev ifølge Kgl. Resolution af 10de Mai 1839 anlagt i Aarhus, og ved samme allerhøieste Resolution approberedes tillige en Plan for Skolens Undervisning (Universitets-Directionens Bekendtgjørelse af 21de f. M.). Efter denne Resolution skulde de med Realskolens Oprettelse og senere Bedrigeholdelse forbundne Udgifter bæres af den almindelige Skolefond, af hvilken de ogsaa ere udredede indtil Udgangen af Året 1848; fra denne Tid ere de derimod afholdte af Soro Academies Kasse og ved de udelømme Finantslovere under en særlig Post i Academiets Budget bevilgede som „Tilskud til Realskolen“.

Bed Behandlingen af Forslaget til Finantsloven for Finantsaaret 1852 i Følkestinget i Møgsdagsessionen 1851 fremkom et ændringsforslag, som gik ud paa, at der kun skulde bevilges det halve af det til Aarhus Realskole for det nævnte Finantsaar forlangte Tilskud fra Soro Akademii, idet man antog, at Skolen burde ved Udgangen af Skolenæret 1851 nedlægges. Dette Forslag blev imidlertid dengang, paa den døværende Kirke- og Undervisnings-Ministers Modforestilling tagen tilbage (Følkestingstidenden 3de Session 1851 Spalte 2153—54, 2214—17, 2227, 2236—38, 2243—44, 2228). Men Forslaget blev med nogen ændring paamly optaget af det af Følkestinget ved dets første Samling i 1852 til Behandling af Udkastet til Finantsloven for Finantsaaret 1852 nedsatte Udbalg, der i sin

over Finantslobudkastet afgivne Beteckning foreslog, at der af den for bemeldte Finantsaar under Sørø Academies Budgets Udgiftspost 16 „Tilskud til Realskolen i Marhuis“ optagne Sum 7750 Mbd. kun skulde bevilges Skolen for 5 Maaneder $\frac{1}{2}$ eller . . . . . 2229 Mbd. 16 §.
og at der af det derefter tilbageblivende Belob 4520 Mbd. 80 §. skulde bevilges til Realundervisning ved Marhuis Cathedralskole
$\frac{1}{2}$ eller . . . . . 1506 — 90 —
saaledes at Posten udfortes med iast kun 4736 Mbd. 10 §.
(Anhang B til Møgstdagstidenden 4de Sessions 1ste Samling Sp. 125—126.)

Dette Forsslæg blev vedtaget ved Finantslovens 2den Behandling i Folketinget i samme Session (Folketingstidenden 4de Sessions 1ste Samling Spalte 2221—2222 og Spalte 2236), og i Hensholt hertil blev, i det de twende senere sammenkaldte Folketing forelagte Finantsforslag, under oven nævnte Budgetpost opført „til Udgifter ved Realundervisningen i Marhuis“ 4736 Mbd., hvilket Belob ogsaa er bevilget til nysædte Anwendung ved Finantsloven af 31te Juli sidst. for Finantsaaret 1854.

Efter en forudgaet neie Undersøgelse af den højere Realundervisnings Stilling og Forhold i det Hele maatte Kirke- og Undervisnings-Ministeriet være af den Mening, at det ved Erfaring maatte ansees godt gjort, at den Plan, der i sin Tid var lagt for Realskolen i Marhuis, var for omfattende for den Trang til Dannelsse, der ved den sogtes tilfredsstillet, og at det derfor nu vilde være nødvendigt at anlægge Planen for den Realundervisning, der gives i Skolerne, efter en mere indskrenket Maalestol. Det antoges derhos, at den heldigste og mindst kostbare Maade, hvorpaa en saadan Undervisning kunde tilveiebringes, var — saaledes som alt i den ovenfor nævnte

Kgl. Resolution af 14de Febr. 1838 var antydet — at knytte en særlig Realundervisning til de lærde Skoler i enkelte større Kjøbstæder, hvis egen Befolning, efter Aantal (ikke mindre end 5000 Indvaanere) og Livsvilkår, og tillige hvis Tilknytning til en større Omegn, gav Udsigt til ikke for ringe Bemidelse. Ærforbindelse hermed fandtes det, at der ikke længere var nogen Grund til Øpretholdelsen af den videnstabelige Realskole i Alarhuis særligen for dens nuværende Farmaal, hvorimod den burde nedlægges samtidigen med hün Foranstaltnings Ævervættelse.

Ministeriet var dersør betenkta paa at foresætte den i October Maaned 1852 sammentraadte Møgsdag et Lovudkast i den mynsævnte Retning, men Udførelsen deraf hindredes imidlertid ved Møgsdagens Oplosning, og føregne Omstændigheder gjorde, at der heller ikke blev forelagt de tvende senere samlede Møgsdage noget saadtant Lovudkast.

Imidlertid havde Forholdet udviklet sig saaledes, at det, efter Ministeriets Skjennende, vilde have sine store Betenkelsigheder at udsette den paataenkte Foranstaltung i sin Heelhed indtil Anliggendet funde blive definitivt ordnet ved Lov. De Forhandslinger, der var foregaaede om Nedlæggelsen af Realskolen i Alarhuis, og den derved vakte velbegrundede Tvivl om Skolens Bestaanen, havde nemlig allerede vist Indflydelse paa Skolens Freqvents (i Begyndelsen af Skoleaaret 18 $\frac{2}{3}$ Km 28 Disciple), idet adskillige Udmeldelser i Lobet af dette Skoleaar havde fundet Sted og det med en temmelig Grad af Sandsynlighed maatte befrygtes, at de Forældre, der endnu havde Børn i Skolen, vilde tage disse ud af samme ved Udgangen af Skoleaaret 18 $\frac{2}{3}$, medens omvendt Skolen under disse Forhold ikke kunde vente sig Tilgang af nye Disciple. Skolen vilde altsaa, hvis dette indtraf, faktisk ophøre ved Skolearets Udløb. Dersom man ikke nu forgæde for, at der til samme Tid, da Realskolen nærmede sig sin Oplosning, ved Cathedralskolen ind-

rettedes en Realundervisning, som kunde træde istedetfor den i Realskolen givne, vilde man efter al Sandsynlighed udfætte sig for, at de udenbyes Forældre, der for Øieblikket havde deres Barn i Realskolen, toge saadan Beslutning, at Cathedralskolen berøredes Udsigten til at vinde dem for sine Realklasser; derhos vilde vedkommende Forældre have billig Grund til Klage, naar der ikke ved Realskolens Øphør var sorget for en anden Undervisning, der kunde erstatte den, som deres Barn skulde have haft i bemeldte Skole. Da i samme Grad som paa den ene Side hüm Eventualitet truede Realskolens Existents og det paa den anden Side maatte være magtpaalliggende at vide en ny Undervisning, naar den aabnedes, sikret en rimelig Udsigt til en tilstrekkelig Benyttelse, forekom det Ministeriet, at Modvendigheden var forhaanden at nedlægge Realskolen i Starhus alt ved Udgangen af Skoleaaret 18 $\frac{5}{4}$ og til samme Tid foreløbigen at indrette en jærlig Realundervisning ved Cathedralskolen samme steds.

Over Sagen i det Hele, betragtet fra dette Synspunkt, indhentede Ministeriet derfor Erklæring fra Undervisningsinspectoren ved de kerde Skoler, der udtalte sig for den myoppegede Modvendighed af Foranstaltningens suarest mulige Virkstættelse paa den ovenfor berorte Maade. Endvidere lod Ministeriet sig, efterat have modtaget Undervisningsinspectorens Betenkning, meddele deels fra Rectoren ved Realskolen nærmere Oplysning om de faktiske Forhold ved denne Skole, og derhos Betenkning, om Skolens Nedlæggelse efter disse var at anse som ønskelig allerede ved Udgangen af indeboende Skoleaar, deels fra Rectoren ved Cathedralskolen Erklæring, om Realundervisningen kunde sættes igang ved Skolen ved Begyndelsen af Skoleaaret 18 $\frac{5}{4}$, tilligemed Forslag om Undervisningens Indretning og de Detailsforanstaltninger, som Undervisningens Indforelse strax vilde udføre.

Af Meatskolsens Rektor blev Sagen, efter Ministeriets udtrykkelige Forlangende, gjort til Gjenstand for Forhandling i et almindeligt Lærermøde. I dette erklærede Overlæreren og 4 af Aldjumeterne sig for Skolens Nedslæggelse allerede med Udgangen af Skoleaaret 18^½, nævnsigen paa Grund af de Bansteligheder, som vilde være forbundne med at vedligeholde den fornødne Livlighed baade hos Lærere og Disciple, efterat det var blevet almindelig bekjendt at det var paataenkst at nedslægge Skolen, ligesom de og udhavde den uhyggelige Tilsstand, som Udsættelsen af Skolens Nedslæggelse endnu i et Aar vilde medføre. Rektor derimod, der iovrigt indremmede, at Tanken om Skolens pieblifikke Nedslæggelse under de nærværende Forhold paatrængte sig af sig selv, og Gen af Aldjumeterne fandt, at det vilde være for hurtigt, saa fort Sid forend Skolearets Udgang at nedslægge Skolen, da det for den Deel af Skolens Lærerpersonale, som ikke finde finde Ansattelelse ved Cathedralskolen, vilde være meget ufordeagtigt, saa joent at underrettes om en saa indgribende Foranדרing i deres Embedsstilling og humslige Forhold. De utrede tillige, at Sagen burde underaføres en udsorligere Behandling end den, der var blevet den tildeel. Derhos formeente Rektor, at den Mangel paa Frequents, hvormed Skolen antoges at blive truet, kun vilde ramme dens nederste Classe, hvori ingen Forældre, af Højst for at komme til senere at stiftse Skole ved det kommende Skoleaars Begyndelse, vilde indsætte deres Born, men at derimod de øvrige Glasser kunde beholde det samme Antal Disciple som de havde; ligesom han forudsatte, at der i Hensynet til, at Disciplene om et Aar vilde komme til at gaae over til en anden Skole, vilde være en Spore saabel for dem selv som for Lærerne til at sege at komme videst muligt i den Sid for at præstere en god Overgangsprobe.

Da saaledes en overveiende Majoritet af Skolens Lærere

have udtalt sig for Skolens snarest mulige Nedlæggelse, og de af Rektor herimod anførte Grunde, hvorevel langtfra uden Betydning, dog neppe turde overveie de ovenberørte Betenkelsigheder ved Foranstaltningens Udsættelse et Aar endnu, og det saamne meget mindre som Rektor selv maatte erkjende det at være det Naturlige, at Skolen, som Forholdene ere, strax ophæves, maatte Ministeriet, i Realundervisningens Interesse, ansee det for rigtigt, at Skolen nedlægges ved Udgangen af indeberende Skoleaar den 22de August d. N. Det fandtes endog, at en legal Nodvendighed heraf allerede var givne derved, at der ved Finantsloven, efter det obvensor bemærkede, ei kunde bevisges Pengetilskud til Skolen længere end til indeberende Skoleaars Udgang. Ministeriet indgik deraf med en allerunderdannigst Forestilling om, at Skolen fra det nysnævnte Tidspunkt af maatte nedlægges.

Naar Skolen saaledes nedlagdes, var det en Selvfølge, at de Lærere ved samme, der ei samtidigen dermed kunne finde Udsættelse, efter Pensionsloven maatte afgaae paa Bartpenge.

Skolens Giendele indstørkede sig til Skolebygningen med dertil hørende Skoleinventarium og dens videnskabelige Samlinger og Apparater. Da alle med Realskolens Oprættelse og Udstyr forbundne Udgifter i sin Tid vare, som obvensor bemærket, blevne afholdte af den almindelige Skolefond, antog Ministeriet det for afgjort, at Skolens Giendele ved dens Nedlæggelse burde tilfalte det leerde Skolevesen. Dette forudsat, vilde Skolebygningen, for hvilken bemeldte Skolevesen ei har Brug, funne, med Forbehold af Rektors Ret til at beboe sin Lejlighed indtil næstkommande April Måned, selges til Fordel for den almindelige Skolefond. Hvermeget den ved Salg vil kunne udbringes til, har ei med Bestemthed ladet sig beregne, da den, for at kunne anvendes til privat Beboelse, vil kræve en fuldstændig Forandring af det Indre og muligen endog Tilbygning

af et Sidehus; men det tor efter dens Udstrekning og Beliggenhed antages, at den vil kunne udbringes til c. 20,000 Mdlr. Af Inventariet vil endel. kunne benyttes ved Marhuus Cathedralskole og muligen ved de andre Skoler, hvor Realundervisning indfores, og hvad derefter bliver tilovers, vil kunne afhændes til Fordeel for Skolefonden. Med disse Bemerkninger indstillede Ministeriet, at Bemindigelse alsteraadigst maatte blive Samme meddeelt til at lade de Realskolen tilhørende Bygninger afhænde.

Desuden eier Realskolen en Legatecapital paa 750 Mdlr., hvoraf den aarlige Rente er bestemt til at dække Skolepengene for en af Skolens Disciple; hvorom, da Giveren er islive, nærmere Forhandling med ham vil blive at intlede.

Fra Rektor ved Cathedralskolen, Professor Blache, modtog Ministeriet en Lectionsplan for Undervisningen ved Skolen i det kommende Skoleaar, beregnet paa den særlige Realundervisnings Indforelse og overensstemmende dermed indrettet paa 2 Fælledsklasser, 5 studerende Glasser og 3 særlige Realsklosser, og i det Hele udarbeidet efter den Plan, der nu folges for Undervisningen ved Sorø Academies Skole. Derhos blev Ministeriet fra samme Rektor tilstillet et udforsligt Forslag om Lærerkrafternes Forøgelse og Beregning over Udgifterne i det Hele i Anledning af den indtrædende Forandring, der vilde komme til ikke blot at omfatte den særlige Undervisning for Realeleverne, men ogsaa medføre Gjenoprettelsen af Skolens nederste Classe, der foreløbigen har været inddragten paa Grund af en Forbindelse, der var forsøgt iværksat imellem Cathedralskolen og Realskolen.

Ligesom Ministeriet af de ovenfor anførte Grunde maatte ansee det ubetinget nødvendigt, samtidigen med Realskolens Nedlæggelse ataabne en Realundervisning ved Cathedralskolen i Marhuus, saaledes var ogsaa det af Folketinget i Rigsdagens

1ste Samling i Sessionen 18⁵³ nedsatte Udvælg til Finantslovens Behandling (see det ovenfor citerede Sted i dets Be-tænkning Anhæng B. til Møgstdagsidenden for 4de Sessions 1ste Samling Spalte 125—126), ved sit Forslag om Med-sættelse af den i Finantslobudkastet optagne Pengesektning til Marskunds Realskole, gaaet ud fra samme Forudsætning, og havde indstillet, at der bevilgedes en vis Pengesum, rundt angivet 1500 Mdlr., til Indretningen af en saadan Realundervisning ved Cathedralskolen, hvilket Beslut, som berort, nu er bevilget ved Finantsloven for Finantsaaret 18⁵⁴.

Da saaledes Møgstdagens Billigelse af denne Undervisnings Indforelse allerede maatte antages indirekte at være given ved den vedtagne Finantslov for 18⁵³, androg Ministeriet, over-eensstemmende med sin udviklede Ansuelse om denne Deel af Sagen, paa alterhojeste Bemyndigelse til at foranstalte en særlige Realundervisning indrettet ved Cathedralskolen i Marskunds fra Begyndelsen af næstkomende Skoleaar eller den 23de August d. A. at regne, dog kun som en foreløbig Foranstaltning saa-længe indtil en Lov er blevne givne om denne Realundervisnings Indforelse ved de lærde Skoler.

Hvad Planen for og selve Indretningen af Realundervisningen ved Cathedralskolen angik, da sluttede, som bemærket, Rectors Forslag sig til den Plan, der folges ved Søre Skole, og heri var ogsaa Ministeriet for sit Vedkommende enigt.

Foranstaltningens Udførsel vilde kræve forogede Udgifster deels til en Forøgelse af Lærerpersonalet, deels til Betaaling af en større Deel Extratimer i de Fag, som besorges ved Timeundervisning, deels til Brændsel, Belysning og Kleengjøring, deels endelig til Forandringer ved Skolebygningen og Anstøffelse af det fornødne Inventarium. I alle disse Henseender havdes i Rectors Forslag Beregninger over Udgifternes Størrelse.

Med Hensyn til Lærerpersonalet havde Cathedralskolen ved Udgangen af Skoleaaret 18 $\frac{5}{6}$ syv faste Lærere, Rektor medregnet. Der behovedes efter den af Rektor indsendte Lectionsplan, i Anledning af 1ste Classes Gjenoprettelse og den særlige Realundervisnings Indforelse, 13 faste Lærere; og da Rektor formente, at der af Realstolens nuværende Lærere ville kunne benyttes fire ved Cathedralskolen, vilde der saaledes blive endnu tolvende Lærerposter at besætte, af hvilke der ved Finantsloven for 18 $\frac{5}{6}$ er bevilget det fornedne Beløb til Gagen for den ene. Ligesom nu Ministeriet efter Indboldet af Pensionsloven allerede maatte anse sig forpligtet til strax ved Realstolens Nedlæggelse at søge de Lærere, som dertil egne sig, saa hurtigt skee kan anvisi Embedsvirksomhed ved andre Skoler, saaledes vilde dette lade sig gjøre med Hensyn til de Lærere, hvorom her var Spørgsmaal, da disse alle maatte ansees dygtige i deres Fag og brugbare som Lærere. Men for en fast Ansættelse modtog den dobbelte Hindring, deels at hele Foranstaltningen kun vilde blive forelægaa, deels at der for Utdredelsen af deres Gager fra Udgangen af indebarende Skoleaar vilde jævnnes Bevilling ved Finantsloven. Ministeriet maatte derfor indstrænke sig til alleredanligst at foreslæae, at der allernødigst meddeledes det Benyndigelse til forelobigen at anvise bemeldte Lærere deres Virksomhed ved Cathedralskolen med Bibehold af deres nuværende Gager, ved hvilket Sidste der, saavidt skjønnered, saameget mindre turde være Betænkelighed, som der paa denne Maade vilde bespare det Bartpenge-Beløb, der, saafremt de afgik, skulde udredes.

Når en Undervisning blev indrettet efter den af Cathedralskolens Rektor til Ministeriet indsendte Lectionsplan — med Hensyn til hvilken det iowrigt vilde beroe paa Antallet af de Elever, der indmeldtes til Optagelse ved Begyndelsen af det kommende Skoleaar —, kunde samtlige Udgifter, efter de af

Nector meddelelse Beregninger, opgjores for de svv forste Maaneder af det forestaaende nye Skoleaar, eller indtil Udgangen af Finantsaaret 18 $\frac{5}{4}$, saaledes:

a. Til Forrgessen af det faste Lærerpersonale . .	2,508 Mdlr. 32 ß.
b. Timebetalingen.	96 — 24 =
c. 1) Brændsel	100 Mdlr.
2) Belysning.	20 —
3) Meengjøring.	35 —
	—————
	155 — =
	—————
Zalt . .	2,759 Mdlr. 56 ß.

I Udelaget til Finantsloven var under Sorø Academias Budget, Udgiftspost 16, til Realundervisning ved Marhuis Cathedralskole opført, og er ved Finantsloven bevilget . . . . . 4,506 Mdlr. 80 ß.

samt under det hørde SkolevæSENS Budget, Udgiftspost 1, for en ny Lærer paaregnet og ved den udkomme Finantslov nu bevilget 400 Mdlr., altsaa for svv Maaneder . . . . . 233 — 32 =

————— 1,740 — 16 =

og der visde saaledes freves et uderligere Tilskud af . . . . . 1,019 Mdlr. 40 ß.

Da den nu udkomme Finantslov for 18 $\frac{5}{4}$ af Rigsdagen var vedtaget saaledes, at et Tilskud skal udredes af Sorø Akademi til Realundervisning i Marhuis, men Storrelsen af dette Tilskud, som ovenfor anført i rundt Tal 1500 Mdlr., ikun stottede sig til en omtrentlig Opgjørelse, antog Ministeriet

det for en ligefrem Selvfolge, at foranstaende yderligere nødvendige Tilskud af omrent 1000 Mdlr. for indeverende Finantsaar, eller Skoleaarets syv første Maaneder, maatte沼ges bevilget som en Tillægsbevilling til bemeldte Finantslov, og at Forslag om det fornødne Tilskud til Realundervisningen ved Cathedralskolen for de sidste fem Maaneder af Skoleaaret maatte optages under samme Conto paa det Udgift til Finantsloven for næste Finantsaar, som Ministeriet har at forelægge den næste sammentrædende Rigsdag. At Udgiften i det Hele stiller sig forholdsvis temmelig stor, biderorer for en stor Deel fra den Omstændighed, at de Lærere, som overshytes fra Realskolen, ere ældre Lærere, der staar paa de høiere Aldjængager; men Betænkelsighederne fra denne Side maae efter Ministeriets Formening tage i Betydning, naar det bemærkes, at Bartpengene da ville bespare og det leerde Skolevesen indvinde Indtagten af de ved Realskolelevernes Optagelse i Cathedralskolen formerede Contingenter, der løseligen ere anslaaede for bemeldte Skole til 850 Mdlr. i Skoleaaret.

Udgifterne til Bygningsforandringerne ville kunne dækkes af hvad der ventes indbundet ved Salget af Realskolens Bygning, forsaaadt de ikke skulde lade sig afholde af den Sum, der ved Finantsloven for $18\frac{5}{4}$ er bevilget til Bygningsarbeider for samtlige de under Ministeriet ressorterende Stiftelsers Bygninger, hvilket dog først henimod Finantsaarets Udgang kan vise sig.

Det fornødne Inventarium vil, som alt bemærket, uden Udgift kunne tilveiebringes ved at benytte den nedlagte Realskoles Inventarium.

Hvad endelig angaaer Bartpengene til de ved Realskolens Nedlæggelse afgaaende Lærere, da maatte Ministeriet være af den Formening, at samme, indtil hele Sagen om Realundervisningens Indførelse ved de leerde Skoler bliver ordnet ved

Lov, maae forelobigen afholdes af Søre Akademies Kasse, hvilket saaledes af Ministeriet allerunderdanigst blev foreslaet.

Efterat Kirke- og Undervisnings-Ministeriet i Henvend til Foranstaende havde allerunderdanigst fordraget Sagen for H. Majestet Kongen til allerhøieste Afgjørelse, har det behaget Allerhøjstfamme, under 31te Juli sidstleden, allernaadigst at bifalde Ministeriets efterstaende allerunderdanigste Indstilling:

- 1) at Århus videnskabelige Realskole maa nedlægges fra Udgangen af indeværende Skoleaar efter den 22de August næstkomende at regne;
- 2) at Skolens samtlige Ejendele maa tilfaldet det lærde Skolevesen, og at Ministeriet maa allernaadigst bemyndiges til at sælge Skolens Bygninger, samt de Dele af Skolens Inventarüssager, som ikke kunne anvendes til Brug ved andre lærde Skoler;
- 3) at de Varvpenge, der efter Pensionsloven ville være at tillægge de af Skolens Embedsmænd, der ved Nedlæggelsen entlediges, maae forelobigen, under Forventning af den der til fornødne Finantsbevilling, udredes af Søre Akademies Kasse;
- 4) at Ministeriet maa allernaadigst bemyndiges til, fra næste Skoleaars Begyndelse eller 23de August næstkomende at regne, at indrette en særlig Realundervisning ved Århus Cathedralskole, ligesom den, der nu findes Sted ved Søre lærde Skole, dog kun som en forelobig Foranstaltung indtil en særlig Realundervisning ved de lærde Skoler bliver ordnet ved Lov, samt under Forventning af at den fornødne Bevilling erholdes ved de respective Finantslove til Uddelen af de Udgifter, som Foranstaltungens Uverkstættelse vil udkreve mere end det Tilskud, der, som Finantslovudkastet for 18⁵³ er vedtaget af den sidst sam-

lede Møgsdag, ventes ved Finantsloven for bemeldte Nar
bevilget af Sorø Academies Kasse til Realundervisning
i Aarhuus;

- 5) at Ministeriet endvidere maa lige allernaadigst bemyndiges
til samtidigen med Realskolens Nedlæggelse at anbise de
Lærere ved denne, der kunne benyttes ved Aarhuus Cathedra-
larkole, foreløbig Virksomhed i samme Egenskab ved sidst-
nevnte Skole, med Bihold af deres nuværende Gager,
dog ligeledes under Forventning af at Gagerne ved de paa-
gældende Finantslove bevisges udredede ved Tilskud fra
Sorø Academies Kasse, samt saaledes, at disse Læreres
definitive Ansettelse ved Cathedralskolen udsættes, indtil
Lovbemyndigelse haves for Realundervisningens definitive
Ordning ved Skolen.

Under 13de August sidstl. er derefter af Kirke- og Under-
væsningsministeriet udfærdiget følgende Bekjendtgørelse an-
gaaende Nedlæggelsen af den videnskabelige Real-
skole i Aarhuus og foreløbig Indretning af en særlig
Realundervisning ved Cathedralskolen samme-
steds:

Bed allerhøieste Resolution af 31te f. M. har Hs. Ma-
jestat Kongen bifaldet, at den videnskabelige Realskole i Aar-
huus nedlægges ved Udgangen af Skoleaaret 18 $\frac{2}{3}$ den 22de
d. M., og at der fra Begyndelsen af det paafølgende Skoleaar
ved Cathedralskolen samme steds foreløbigen indrettes en særlig
Realundervisning ligesom den, der er anordnet ved Sorø Academies
lærde Skole.

Hvilket herved bekjendtgøres til almindelig Efterretning."

Under 6te August blev foranstaende allerhøieste Resolution
af Ministeriet meddeelt Rector, hvem det derhos paalagdes, at

udarbeide og indsende en Plan for Realunderviisningens Omfang og Maal, ved hvilken, efter Indholdet af den allerhøieste Resolution, blev at legge til Grund den Plan, der følges ved samme Underviisning ved Sorø Lærde Skole. I Enkelthederne ønskedes den modificeret efter de Forandringer, som i Planen for Sorø Lærde Skole tilsigtedes indførte ved det Udkast til en Plan for en særlig Realunderviisning ved de lærde Skoler i Almindelighed, som af Ministeriet under 16de October f. A. var tilsendt til Betænkning. Ministeriet yttrede tillige den Formening, at det væsentlig vilde børve paa hvormange Disciple, der ved Indlemmelsesproven for det nye Skoleaar meldte sig til Optagelse ved Cathedralskolen som Realelever, om allerede med det nævnte Skoleaars Begyndelse 3 særlige Realeklasser vilde blive at oprette; og paalagde Rector, efterat Indlemmelsesproven var foretagen, at afgive Indberetning om de optagne Disciples Antal, samt Erklæring om, hvormange nye Lærere det, efter Classernes Antal, vilde blive nødvendigt at ansætte ved Cathedralskolen. Ved Skrivelse af samme Dato til Skolens Forstanderskab bemyndigedes dette til at lade de Bygningsforandringer, som udkrævedes, for at tilveiebringe det foregode Antal Glasser, udføre efter det af Bygningsinspekteur Thielemann udkastede og tidligere indsendte Øverslag, for den i dette nævnte Sum af indtil 487 Mdlr. 74 f. Endelig bevilgede Ministeriet, at det til de nye Classer nødvendige Inventarium maatte tages af det, der ved Realskolens Nedlæggelse blev disponibelt, ligesom det ogsaa tillod Rector, af Realskolens videnskabelige Samlinger foreløbigen at udpege de Dele, som særligen maatte ønskes overladte til Cathedralskolen.

Paa Grund af Omstændighederne kunde disse Paalæg, paa et først, ikke umiddelbart efterkommes. Mod Slutningen af Juli Maaned udbrød, som besjendt, Choleraepidemien her i Byen. Sommerferierne vare ved dens Udbrud allerede begyndte,

og da Sygdommen den 23de August endnu var i Tiltagende, maatte Læsningen i det nye Skoleaar med Ministeriets Tilladelse forekellige Gange udsættes. Forældrene turde ikke sende deres Sonner her til Byen; de fleste af Lærerne var fraværende, og af de tilstedevarende blev En, Adjunct Arentzen, angrebet af Sygdommen, og skjønt hans Liv frelsted, funde han dog først rum Tid ind i det nye Skoleaar fuldstændigt tiltræde sine Forretninger. De efter Opfordring i Avisen efterhaanden anmeldte Disciple kunde saaledes ikke prøves og Classeernes Antal ikke bestemmes, ligesaaledet som Planen for Realundervisningens Omfang og Maal udarbeides.

Kun Bygningsarbeidet ved Indretningen af de nye Classeværelser, hvortil Alt var forberedet, kunde umiddelbart efter Modtagelsen af Ministeriets Skrivelse blive paabegyndt, og fremskyndedes saaledes, at deri ingen Hindring vilde have ligget for Undervisningen, om end denne havde taget sin Begyndelse til den forbestemte Tid. Men da Realskolens Bygninger ved Epidemien Uebrud vare tagne til Lazareth, kunde hverken Inventarier eller Undervisningsapparater derfra erholdes, for Sygdommen var betydeligt aftagen og de omtalte Gjenstande tilsværlig udlustede og rensede. Paa denne Maade modtog man først i Midten af September det Modvendigste heraf; men derimod maatte de videnskabelige Samlinger og deriblandt Bibliotheket, der, for at skaffe Plads til de Syge, var blevet flyttet til et andet Værelse, og derved bragt i Norden, henstaae der indtil det i Lobet af Vinteren ved nogle af Lærerne blev gjennemgaet og ordnet efter Catalogen, hvorved det befandtes, at paa et Par Ubetydeligheder nær, alle Bogerne vare tilstede.

Da der siden af det Kgl. Ministerium blev indledet Underhandlinger om Afhændelsen af Realskolens Bygninger, og denne Sags Afgjørelse ansaaes for at være nær, blev alle disse Samlinger af Cancelliærad, Banklasterer Otterstrøm, der,

som Realstolens forhenværende Klasserer, havde paataget sig Opsynet med deas Eiendele, mod Bewiis udleveret til Cathedralskolen, i hvis Bygning de midlertidigt ere opstillede indtil det ved Ministeriets Beslutning bliver afgjort, hvilke Dele deraf, efter den derom gjorte Indstilling, maa overdrages til Skolen.

Endelig funde den 19de September anstilles Probe over de til Optagelse alt anmeldte 45 Elever, af hvilke 24 hørte til den nedlagte Realskole. Af disse havde i forrige Skoleaar 2 været i Realskolens 5te Classe, 2 i 4de, 10 i 3de, 6 i anden og 4 i 1ste Cl. Efter disse Disciples forskellige Alder og Fremgang blev det uundgaaeligt nødvendigt, at der staaer oprettedes 3 særlige Realklasser, endstjordt de to øverste Classer ikke funde faae det i Lovudkastet fastsatte Aantal af i det Mindste 8 Disciple hver. Den 5te Realklasse fulgte saaledes kun 4 Disciple, siden endog kun 3, da een efter Faderens Ønske, hvilket Lærerne, med Hensyn til hans Alder, ikke funde Andet end bilitige, indtog sin Plads i 4de Realeklasse, der saaledes fulgte 7 Disciple og 3de Realeklasse 8. De øvrige Elever fra Realskolen optages i Cathedralskolens 2de Classe, der er fælles for begge Slags Disciple, og hvorfra, efter Foreldrenes Ønske, Overgangen kan ske enten til 3de studerende eller 3de Realeklasse. Under 25de August havde det Kongelige Ministerium, efter derom af Rektor gjort Indstilling, givet sit Samtykke til at de 3 særlige Realeklasser maatte blive oprettede.

Efterat de ovennævnte Disciple varre prøvede og optagne, begyndte Undervisningen den 21de September i Skolens samtlige Classer i Overensstemmelse med den approberede Lectionsplan, dog saaledes, at en Deel Timer, da nogle Lærere endnu ei være ansatte, besorgedes som Extratimer af de øvrige Skolens Lærere. Med den af Ministeriet under 6te August forlangte Plan for Realundervisningens Omfang og Maal, blev der, efter Indstilling af Rektor, af Ministeriet under 14de Septem-

ver givet Henstand, indtil samtlige Lærere og Disciple vore ankomne. Denne Sag blev da, efter at Undervisningen var begyndt og i nogen Tid fortsat, af samtlige Lærere taget under Overvejelse, og efterat enhver for sit Fags Medkommende havde afgivet sin skriftlige Befæstning, og Sagen i sin Heelhed havde været drøftet i flere Lærermøder, indsendtes under 24de November til Ministeriet en samlet Befæstning over de Bestemmelser, der indeholdes i det under 16de October s. A. modtagne Udkast til en Plan for den særlige Realundervisning ved nogle lærde Skoler, hvorved man tilled sig, at angive og motivere de Forandringer og Tilslæmninger, man deri maatte ønske.

Da den hele Foranstaltung med Realklassers Oprættelse endnu kun er provisorisk, og et Lovudkast derom skal forelægges Rigsdagen, har den definitive Plan for Realundervisningens Omfang og Maal endnu ikke opnaaet allerhøjest Autorisation. Da imidlertid 3 Disciple af Skolens 5te Realklasse have ønsket, at underkaste sig Afgangsexamen i indeverende Åar, indgik Rechter under 14de April d. A. til Ministeriet med Forespørgsel om, hvorvidt disse Disciple iaar kunde stedes til en saadan Examen, og efter at have udholdt Proven indrommes samme Met og Afgang, som erhverbes ved den ifolge Kongl. Resolution af 7de September 1838 anordnede almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet.

I denne Anledning har Ministeriet under 6te Mai d. A. tilladt, at der ved Udgangen af indeverende Skoleåar, samtidigen med Afgangsexamen for de studerende Disciple, maa ved Karlsborgs Cathedralskole afholdes en Afgangsexamen for Disciplene i Skolens 5te Realklasse, ved hvilken Forderingerne til de Kundslaber, der skal afgives Prøve på, blive at bestemme efter de ved Ministeriets Skribelse af 6te August s. A. bifaldete Grundtræk for Realundervisningens Maal og det Omfang, hvori Undervisningen i Henhold dertil i Virkeligheden er med-

deelt i Skolens Realklasser i indeværende Skoleaar. Ved denne Afgangseramen vil Proven være at afholde i Modersmalet alene skriftlig, i Øyde, Engelsk og Mathematik haade skriftlig og mundtlig, og i de øvrige Fag blot mundtlig, samt være at foretage under samme Form som gjelder for Afgangseramen for de studerende Disciple. Efter afholdt Gramen kan der meddeles Enhver, der har bestaaet i samme, et af Director udfærdiget Vidnesbyrd, der affattes i samme Form, som de Vidnesbyrd, der efter fuldendt Afgangsexamen udfærdiges for de studerende Disciple.

Forsaavidt angaaer Virkningen af den saaledes anstillede Prove saae Ministeriet sig vel ikke i Stand til, uden den der til erhvervede Lovbemyndigelse, at indomme dem, der have underkastet sig denne, lige Retighed med dem, der have taget den ovenmelte almindelige Forberedelsesexamen ved Universitetet. Derimod vil Ministeriet, naar Begjæring til Samme indgives for dem, der med tilfredsstillende Udfald have bestaaet hin Prove, om Fritagelse for at underkaste sig den nevnte Forberedelsesexamen, være villigt til at bevilge for sit Vedkommende saadan Dispensation, naar denne attræas for eventualiteter at kunne indstille sig til de Gramina, der høre under Ministeriets Omraade (Gramen for Polytechnikere og ustuderede Jurister) og til at sege de Paagjeldende lignende Dispensation udvirket, forsaaividt den gjores nødvendig med Hensyn til Gramina, der hensigge under andre Ministerier (Landmaaler, Veterinair, Forst- eller Pharmaceuteramen).

Realundervisningen er saaledes, sjældt endnu fun provvisorisk, dog, forsaaividt Omstændighederne have tilladt det, fuldstændig ordnet herved Skolen, og der kan, efter hvad der alt er skeet, vel ikke være Tvivl om, at Indretningen snart ved Lov og administrative Bestemmelser vil opnæe den Fasthed, som disse kunne give den. Hvorvidt Forsøget skal lykkes, vil

forvrigt børre deels paa, hvormange Forældre, der ville benytte den Lejlighed til Undervisning for deres ikke studerende Sønner, der saaledes tilbyder sig, deles paa hvorvidt det maa lilles haavel Lærere som Disciple at tilfredsstille de Forderinger, der med Rei og Willighed kunne gøres til deres Virksomhed. Haabet stuffer ofte; men saavel her som overalt er det dog gavnligst, at begynde sin Gjerning med gode Forhaabninger.

Før jeg forlader denne Materie, føler jeg dog Trang til at tilføje nogle Ord angaaende det Forhold, hvori den nu nedslagte Realstole har staet til Marshaus Cathedralskole. Det er et sjeldent, eller rettere sagt, vel det ene Tilfælde, at i nogen af vores Provinsbyer to offentlige videnstabelige Skoler have bestaaret ved Siden af hinanden. Paa den ene Side kunde det vistnok formodes, at et saadant Samliv maatte blive ligesaa gavnligt som behageligt; men paa den anden Side kunde det vel ogsaa bestrygtes, at en vis Neutraliseren, der dog efter vores Indretninger lykkeligvis ikke kunde fremkaldes ved pecuniære Fordeler, kunde forstyrre det gode Forhold mellem de forskellige Skolers Lærere, ligesom ogsaa at ubehagelige Mivninger mellem deres Disciple kunde opstaare. Forsaavidt saadan Frygt har fundet Sted, har den i Erfaringen vist sig aldeles ugrundet. Samtlige Lærere ved begge Skoler have i det Tidssrum af henved 14 Aar, hvori Realstolen bestod, levet i et venligt Forhold til hverandre, og jeg tor være overbevist om, at, saavel de af disse Mand, der tidligere ere gaaede over til andre Embedsstillinger, som de, der endnu her ere tilbage, med Forneielse ville gjenkalde sig den Tid, de her have levet sammen. Realstolens Rektor, min ærede Ven Professor Nielsen, saavelsom samtlige hans og mine Medlærere have stedse været enige med mig i den Besværelse, at knytte de twende Skoler saa nær til hinanden som muligt, og at bevare et godt Forhold mellem begges Disciple, til hvilket Niemeds heldige Opmaaelse det vistnok og-

saa bidrog Noget, at flere af Realskolens Lærere til forskellige Tider have undervist som Timelærere her ved Skolen (saaledes Overlærer Funch og Adjunkterne Caroe, Hovgaard og Warming), ligesom ogsaa at ikke faa Disciple, efterat have gjennemgaaet Realskolens lavere Classer, gik over til Cathedralskolens og omvendt nogle fra denne til hin Skole.

Dette ventlige Forhold mellem Skolerne tilkendegav sig ogsaa derved, at det aarlige Skolebal stedse blev afholdt i Fællesstaben af begges Disciple, og som et Udtryk af den Stemning, man derved sogte at fremkalde, og som i Gjerningen fandt Sted, anseer jeg det ikke for upassende her at anføre folgende Strofper af en af de Sange, som ved saadanne Lejligheder pleiede at affynges.

Der er en By ved Havets blanke Bove,
Den ligger smukt paa Jyllands østre Rand,
Hvor blomsterklædte Hoie, grønne Skove
Med Himlen speile sig i Volgens Vand.
Med Seil og Damp man seer de stolte Snekker
Fra Øst og Vest til „Mindets“ Favn at tye,
Og over dem Sanct Clemens mægtig strekker
Sit gamle Kømpehoved højt mod Sky.

I samme By man twende Skoler finder,
Den ene med Aarhundreder paa Bag;
Af Græss, Latin og fjerne Oltids Minder
Den drager Noering under Kirkens Tag.
Den „sorte“ kaldtes den i gamle Dage —
I sidste Ød den skiftet har Couleur —
Men mangen Mand paa den sit Blit tilbage
Med Ægerlighed vil kaste nu som før.

Den anden, splintermy, ved Stadens Ende
Forleden klar har reist sin røde Muur;
Fra Byens Barn den der bequemt kan vende
Sit unge Blit imod den fri Natur.

Den fører ei, som hün, Latin i Munden,
Den soærmer ei paa Grækerlandets Kyst;
Men ei desmindre drager den i Grunden
Sin Næring fra det samme Moderbrøst.

Ahi een er Solen, som fra Himlen spænder
Om Jordens Varm sit klare Straalenet,
Og een er Funken, som i Hjertet tænder
Begeistringsild for Sandhed, Tyd og Ret.
Og een er Skønbedstanken, som forynger
Fra Sloegt til Sloegt sig i den Unges Varm,
Og eet er Fædrelandet, som omflynger
Es Alle med en fierlig Moders Arm.

D i s c i p l e n e .

Bed Slutningen af forrige Skoleaar hadde Skolen 79 Disciple. Foruden de 7, der, som forhen anført, efter udhøoldt Afgangseramen, afgift til Universitetet, udmeldtes fra indevarerende Skoleaars Begyndelse følgende Disciple: 1) F. Friis, der overgik til Sorø Academies Skole, 2) F. J. Grove, der formedes til Faderens Forskyltelse gift over til Helsingør lerde Skole, 3) B. Dahlerup og 4) H. Haar, der forlod Skolen for at gaae over til anden Bestemmelser. Bed Begyndelsen af indevarerende Skoleaar og tildeels i Løbet af samme optoges 54 Disciple, deels i de studerende Glasser, deels i Realclasserne *). Af disse optagne Disciple er Realdisciplen 2.

---

*) Af den nedlagte Realskoles Disciple optoges, som anført, i Alt 21, der anvistes Plads deels i de 3 særlige Realklasser, deels i 2den Klasse, der er fælles for begge Slags Disciple. Dog gift

Åger ved Slutningen af Januarquartal udmeldt af Skolen, og denne har saaledes ved Årets Slutning 121 Disciple, der paa følgende Maade ere fordelede i Classerne:

VII Classe.

1. P. H. Tøtens, S. af Statsraad, Overtoldinspector E.
b. i B.
2. J. J. Hjord, S. af afd. Skolelærer F. paa Holmeland ved Ringkøbing.
3. C. Otterstrom, S. af Bankkaæserer, Cancelliraad D.
b. i B.
4. C. C. Nyrop, S. af Pastor N. til Holmeland.
5. C. F. Borch, S. af Forpagter B. paa Bredholt.
6. B. A. Bay, S. af Proprietair B. til Ludvigsholm.
7. L. Lauritsen, S. af Dyrlege L. i Faistrup.
8. F. C. Bagger, S. af afd. Pastor B. til Mandoe.
9. F. B. Masmussen, S. af afd. Regimentsdyrlæge N.
b. i B.
10. S. Hartvigsen, S. af Assistent H. ved den kongelige Centralkasje i Flensborg.
11. C. N. Levring, S. af Proprietair L. til Ørbelgaard.
12. H. Skovgaard, S., af afd. Pastor S. i Ormslev.
13. H. Gundelach, S. af afd. Cancelliraad G. i Lemvig.
14. L. Launy, S. af Skolelærer L. b. i B.

---

een af Realstolens Disciple, f. C. Stannis, over til Cathedralskolens 4de studerende Classe, ligesom omvendt h. P. A. Bay fra 3die studerende Classe gift over til 4de Realclasse. Da Disciplene fra 2den Classe, efter Forældrenes Ønske, kunne, naaar de dertil befindes modne, oplyftes enten til 3die studerende eller 3die Realclasse, kan Realdisciplenes Antal ikke med Bestemthed angives, men vil, efter hvad der er mig bekjendt, for Dieblifiket være emtr. 34.

15. M. G. Jensen, S. af Skomagermester J. h. i B.
16. Chr. Husted, S. af Kjøbmand h. i Ringkøbing.
17. G. N. Thrane, S. af Farver Th. h. i B.
18. h. B. Schjerup, S. af Kjøbmand S. h. i B.
19. L. Lazarus, S. af afd. Kjøbmand L. h. i B.
20. R. O. Niessen, S. af afd. Politimester R. h. i B.

Af Øvenstaende indstille sig i dette Åar til Afgangsexamens anden Deel Disciplene fra Nr. 2 til 12 incl. Den under Nr. 1 nævnte Discipel, P. U. Detens, har desværre endnu ikke saaledes overvundet Folgerne af den ifjor gjennemgaaede Sygdom, at han i indeberende Åar har funnet deeltagelse i Undervisningen.

VI Classe.

1. L. M. Valeur, S. af Pastor B. i Vithen.
2. J. Th. Johansen, S. af afd. Kammerraad J. h. i B.
3. B. Edsberg, S. af Pastor E. i Thorsager.
4. Th. P. F. Funch, S. af Overlærer F. h. v. Skolen.
5. N. Malling, S. af Capitain, Kjøbmand M. h. i B.
6. G. A. Jensen, S. af Kammerraad, Procurator J. h. i B.
7. E. J. Jespersen, S. af Justitsraad, Stiftsphysicus J. h. i B.
8. A. Th. Grarup, S. af Tobaksfabriqueur G. h. i B.
9. h. C. Carstensen, S. af Proprietair C. til Momgaard.
10. F. E. Sørensen, S. af Pastor S. i Hyllested.
11. E. Th. Bloch, S. af Pastor B. i Grenaae.
12. J. G. S. Mohr, S. af Cancelliraad M. h. i B.
13. J. Teilmann, S. af Pastor T. i Ormslev.
14. Chr. B. Blache, S. af Skolens Rektor.
15. C. B. S. Arnzen, S. af Adjunct A. h. v. Skolen.

Af disse Disciple indstille Nr. 1, 2, 3, 5, 8, 9, 10, 11, 12 og 13 sig iaar til Afgangseramens 1ste Deel; de Øvrige forblive, i Øbereensstemmelse med deres Forældres Ønske, endnu et Aar i Classe.

V Classe.

1. H. F. Bay, S. af Proprietair B. til Ludvigsholm.
2. J. G. Jensen, S. af Glarmester Z. h. i B.
3. B. N. E. Saabye, S. af Godsforvalter S. i Snorrum ved Frysenborg.
4. E. Otterstrom, Broder til Nr. 3 i 7de Classe.
5. N. Lauritsen, S. af forhenv. Farver Z. h. i B.
6. H. G. L. Sørensen, Broder til Nr. 10 i 6te Cl.
7. H. G. Saabye, Broder til Nr. 3 i denne Classe.
8. D. Nae, S. af Forstelærer N. ved Borgerstolen h. i B.
9. M. N. Bassé, S. af Boghandler B. h. i B.
10. S. M. F. Lindhard, S. Pastor L. i Nstrup.
11. S. Teilmann, Broder til Nr. 13 i 6te Classe.
12. G. M. Staark, S. af Toldkontrolleur St. i Lüttjenburg.
13. F. S. Møller, S. af Kærgelæbscaſſerer M. b. i B.

V Realclasse.

1. J. C. la Cour, S. af Proprietair la C. til Skjersee.
2. N. Watt, S. af afd. Proprietair B. til Holmstrupgaard.
3. P. Ågerup, S. af Kjøbmand N. h. i B.

Diese 3 Realdisciple indstille sig i indeverende Aar til Afgangseramen.

1. अ. जैनज्ञ, ग. अ सिद्धिनाम ल. या गम्भीर.

III ग्रन्थे

7. ग. शास्त्रार्थ, ग. अ व्याख्यान ल. य. ! ल.

लिखा

6. अ. गवर्तिन, श्रवणेर त्त ल. य. न अ तुष्टि तुष्टि

लिखा

5. अ. ग. शार्ण, श्रवणेर त्त ल. य. ६ इ त्ते त्त.

लिखा

4. अ. न. ल. ल. श्रवणेर श्रवणेर त्त ल. य. उ ग्रन्थे

लिखा

3. अ. ग. श्रवणी, ग. अ शुद्धताव ल. य. या लिखा

लिखा

2. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ

लिखा

IV ग्रन्थे

13. अ. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. य. ! ल.

लिखा

12. अ. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ ग्रन्थानुसार

लिखा

11. अ. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ ग्रन्थानुसार

लिखा

10. ग. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ ग्रन्थानुसार

लिखा

9. ग. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ ग्रन्थानुसार

लिखा

8. ग. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ ग्रन्थानुसार

लिखा

7. ग. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ ग्रन्थानुसार

लिखा

6. ग. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ ग्रन्थानुसार

लिखा

5. ग. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ ग्रन्थानुसार

लिखा

4. ग. ग. ग. ग. ग. ग. ग. अ ग्रन्थानुसार ग. अ ग्रन्थानुसार

लिखा

IV ग्रन्थे

3. C. J. E. Høegh-Guldberg, S. af Oberst v. H.-G.
h. i B.
4. J. D. Brammer, S. af Dr. theol. Bisshop B. h. i B.
5. P. H. B. Severin, S. af afd. Stadshauptmand S.
h. i B.
6. B. M. Arnhen, Broder til Nr. 15 i 6te Classe.
7. H. F. Detens, Broder til Nr. 1 i 7de Classe.
8. D. Müller, S. af Justitsraad, Toldinspekteur M.
h. i B.
9. Th. Ottersstrom, Broder til Nr. 3 i 7de Classe.
10. J. G. Dinesen, S. af Farver D. h. i B.
11. Chr. L. Malling, Broder til Nr. 5 i 6te Classe.
12. M. N. Appelt, S. af Kjøbmand A. h. i B.
13. G. H. Hagemann, S. af Proprietair H. til Mod-
steenseie.
14. Th. J. K. Levring, Broder til Nr. 11 i 7de Classe.

III Realclasse.

1. M. G. Beck, S. af Kjøbmand M. G. B. h. i B.
2. M. G. Lindstrom, S. af Malermeister L. i Manders.
3. H. L. A. Müller, Broder til Nr. 8 i 3de studerende
Classe.
4. H. B. Grarup, Broder til Nr. Nr. 8 i 6te Cl.
5. H. L. Schoubye, S. af Kjøbmand S. h. i B.
6. C. S. Kirketerp, S. af Proprietair K. til Høegholm.
7. J. H. Corzen, Stedsen af Kjøbmand Brock h. i B.
8. H. Theilgaard, S. af Snedkermester T. h. i B.

II Fælledes classe.

1. N. Orting, S. af Kjøbmand O. i Ebelfest.
2. H. H. Gaarn, S. af Skibscapitain G. h. i B.
3. F. N. Mohr, Broder til Nr. 12 i 6te Classe.

4. M. la Cour, Broder til Nr. 1 i 5te Realclasse.
5. M. Petersen, S. af Proprietair P. til Hølmstrup-gaard.
6. G. E. N. Lassen, S. af Mejnert L. her ved Skolen.
7. F. F. G. Schestedt, S. af Ritmester, Kammerjunker v. S. h. i B.
8. Th. N. E. Smith, Broder til Nr. 2 i 4de Realcl.
9. C. D. Døcker, Broder til Nr. 2 i 4de Cl.
10. S. Ph. Næe, S. af Agent N. h. i B.
11. Chr. Christensen, S. af Proprietair C. til Nisum-gaard.
12. J. M. Nisum, S. af afd. Proprietair N. til Skjervad, Stedson af pract. Læge Gloesel h. i B.
13. H. C. D. la Cour, Broder til Nr. 1 i 5te Realcl.
14. W. M. S. Ramsing, S. af Proprietair N. i Brendstrup.
15. G. A. Hagemann, Broder til Nr. 13 i 3die Cl.
16. P. S. Fonns, S. af Pastor F. i Grundfør.
17. J. F. Theilgaard, Broder til Nr. 8 i 3die Real-classe.
18. W. Watt, Broder til Nr. 2 i 5te Realcl.
19. P. J. B. Kragerøp, S. af Pastor K. h. i B.
20. C. Th. Herschind, S. af afd. Kammeraad H. til Herschindsgave.
21. Erik Hansen, S. af Garvermester H. h. i B.

I Fælledsklasse.

1. L. E. Beggild, Broder til Nr. 3 i 4de Realclasse.
2. C. F. Nielsen, Broder til Nr. 20 i 7de Classe.
3. H. Blom, Stedson af practiserende Læge Schmiegelow h. i B.

4. V. Christensen, S. af Kjøbmand C. h. i B.
  5. J. Petersen, Broder til Nr. 11 i 2den Classe.
  6. A. Th. Namsing, Broder til Nr. 14 i 2den Classe.
  7. S. Hørskind, S. af Kjøbmand S. H. h. i B.
-

Lærerne og Undervisningen.

Som en Folge af Classernes og tildeels Fagernes Foregelse er ogsaa Lærernes Antal fra indeberende Skoleaars Begyndelse af blevet forøget. Til at besørge Undervisningen i Skolens 10 Classer behovedes 13 faste Lærere, foruden 3 Timelærere i Skriving, Tegning, Sang og Gymnastik. Skolen havde i forrige Skoleaar haft 7 faste Lærere; men da Overlærer Wieses Arbeide under hans Dispensation besorgedes ved forskellige af saavel Realstolens, som Cathedralskolens Lærere, og desuden Overlærer Funch ved Realstolen i nogle Aar havde besorget den hele tydste Undervisning, ligesom Adjunctet Carpe ved samme Skole i mange Aar den franske Undervisning i 5te og 6te Classe, og da foruden 3 særlige Realklasser ogsaa en 1ste Classe, som Cathedralskolen, medens Realstolen bestod, havde savnet, skulde oprettes, behovedes til den fuldstændige Undervisning endnu 6 faste Lærere. Efter Realstolens Nedlæggelse maatte dens samtlige Lærere, forsaaadt de ikke samtidigen dermed kunde finde anden Ansettelse, efter Pensionsloven afgaae paa Bartpenge. Af disse erklaerede først 4, Overlærer Funch, og Adjuncterne Carpe, Lassen og Høgaard, og siden Adjunctet Warming, sig villige til at overgaae til Cathedralskolen, hvor deres Tjeneste ansaaes for nødvendig.

Efter derom gjort Indstilling anvisse Ministeriet, i Hensholt til den allerhøieste Resolution af 31te Juli, under 25de August de 4 forstørnte Lærere, og under 8de September Adjunct Warming Virksomhed ved Cathedralskolen fra Begyndelsen af indebærende Skoleaar, ligesom ogsaa under 4de October Cand. theol. Theodor Schaldemose constitueredes som Lærer ved Skolen.

Desværre funde Overlærer Wiehe, der, som i forrige Åars Skoleeftersættninger er berettet, paa Grund af Sygdom havde været dispenset fra sine Forretninger, af samme Grund endnu ikke ved dette Skoleaars Begyndelse tiltræde sine Funktioner. Efter derom indgivne allerunderdanigst Ansigning blev han derfor ved allerhøieste Resolutionen af 23de September fremdeles dispenset fra sine Forretninger ved Skolen indtil Udgangen af indebærende Skoleaar, dog saaledes, at han af sin Gage fra Skolens Kasse afgav et Beløb af 200 Mdr., som Bidrag til Godtgjørelse for den Lærer, der constitueredes til at overtage hans Forretninger i bemandte Tid. Under 29de September constituerede Ministeriet, i Hensholt til samme allerhøieste Resolution, Cand. philol. Peter Jacob Petersen til Lærer ved Skolen, for at overtage Overlærer Wiehes Undervisning under hans Dispensation, saaledes at derfor tilstodtes ham en Godtgjørelse af 500 Mdr., hvoraf de 200 Mdr. afholdtes af Overlærer Wiehes Gage, og de 300 Mdr. af Skolens Kasse, samt at der, for det Tilfælde, at han senere opnåede fast Ansættelse som Lærer ved en af de lærde Skoler, gaves ham det Tilhagn, at den Tid, han i Overlærer Wiehes Sted havde gjort Tjeneste ved Marhuis Cathedralskole, skulde blive regnet ham tilgode med Hensyn til hans eventuelle Anciennitet i det lærde Skolebærens Tjeneste.

Efter den af det Kongl. Ministerium for indebærende

Skolraar approberede Fordeling af Fag og Undervisningstimer
havde disse været besørgede paa følgende Maade:

	Agtentur.
Nector Blache: Latin i VII og VI Classe . . .	18 Timer.
Cand. philol. Petersen i Overlærer Wieses Sted: Græsk i VII og VI Cl., Latin i V og Dansk i V stud. og V Realclasse . . .	24 —
Adjunct Arnhen: Græsk i V og IV Cl., samt Latin i IV Cl.	21 —
Adjunct Fabricius: Historie i VII, VI, V og IV studerende Classe, samt Fransk i VI og III stud. samt II Cl.	22 —
Adjunct Holm: Religion i alle Skolens Classer, samt Dansk i I Cl.	28 —
Adjunct Munch: Geographie i VI—III stud. Cl. ligesom ogsaa i II og I Cl., Latin i III Cl.	24 —
Adjunct Freuchen: Naturloere i VII samt i V og IV Realclasse, Arithmetik og Geometrie i VII, VI, V og IV studerende Cl. . . .	31 —
Overlærer Funch: Tysk i VI—II saavel studerende som Realclasser	26 —
Adjunct Carøe: Fransk i VI og V studerende Cl. saavel som i V, IV og III Realclasse, samt Engelsk i de tre sidstnævnte Classer . . .	26 —
Adjunct Lassen: Naturhistorie fra VI til I Cl., samt Arithmetik i I Cl.	26 —
Adjunct Høvgaard: Hebraisk i VII Cl., Historie i V, IV og III Realclasse, samt i II og I Cl. og Geographie i V—III Realclasse . .	24 —
Adjunct Warming: Arithmetik i V, IV og III Realclasse, saavel som i III studerende og II Classe, samt Geometrie i V—III Realclasse .	25 —

Adjunkt Schaldemose: Dansk i VII, VI, IV, III og II studerende Classe saavel som i IV og III Realexklasse, samt Sydsk i I Classe. . .	24 Timer.	Ugentlig.
Maler Høegh-Guldberg: Skriving og Teg- ning i alle Classer, hvor denne Undervisning gives.	26	—
Organist Jung: Sang	6	—
Capitain v. Robertsonn: Gymnastik.	6	—

3 Vol. . , 357 Timer.

De ugentlige Timer have været fordelede paa Glasjerner og
Fagene faaedes som følgende Tabel udviser.

Ånmærkn. I Skrivning og Tegning er 5te Realclasse undervist i Forbindelse med 4de Realclasse, hvorved Antallet af Timer for Læreren kun bliver 16 og 10; ligeledes have Lærerne i Gymnastik og Sang hver 6 ugentlige Timer, medens Disciplerne, der ere inddelte i tre forskellige Hold, i hvert af disse Fag have 2 ugentlige Timer.

I indeværende Skoleaar ere følgende Pensja gjennemgaaede og læste:

Modermaalet

- I Cl. Den danske Læsebog af Funch, Mogind og Warburg er benyttet til Oplæsning og Analyse, og nogle poetiske Stykker læste udenad. Boiesens danske Sproglære fra § 1—30, dog med Forbigaaelse af de fleste Ånumærknings. Skriftlige Øvelser to Gange ugentlig.
- II Cl. Samme Læsebog benyttet paa samme Maade. Samme Grammatik indtil Læren om Satninger. Skriftlige Øvelser 2 Gange om Ugen, dels efter Dietat, dels ved Gjengivelse af lette Fortellinger.
- III sud. Cl. Holst's prosaiske og poetiske Læsebog, af hvilken sidste en Deel Digte ere læste udenad. Boiesens Sproglære indtil Ordstillingen. Stülvølje eengang om Ugen, bestaaende dels i Gjengivelse af en Fortelling eller et lest Digt, dels i lette Beskrivelser.
- III Realcl. Samme Læsebøger og Sproglære og lignende skriftlige Øvelser. En Deel Digte læste udenad.
- IV sud. Cl. Samme Læsebøger og Sproglære, den sidste fuldstændig gjennemgaact. Dansk Stülv eengang ugentlig, for største Delen af beskrivende Indhold. En Deel Digte læste udenad.
- IV Realcl. Samme Læsebøger og Sproglære med lignende skriftlige og mundtlige Øvelser.

- V stud. El. Enkelte prosaiske og poetiske Stykker af danske Forfattere ere læste og gjennemgaaede. Den græske Gudelære efter Tregders Haandbog, Cap. 1—3. Hver anden Uge en dansk Stiil, skrevet deels paa Skolen deels hjemme.
- VI Meads. Den nordiske Mythologie efter Dorphys Omrids og Dahlsenschlägers „Nordens Guder“. Den danske Poesiens Historie gjennemgaaet og oplyst ved Prover af Forfatterne. En Stiil er skrevet hveranden Uge.
- VI El. Den nordiske Mythologie fuldstændig gjennemgaaet efter Dorphys Omrids. Flere Digterverker oplæste og gjennemgaaede. 3 Stile om Maaneden.
- VII El. En Udsigt er meddeelt over Sagalitteraturen og den danske Litteratures Frembringelser indtil Holberg; hvor selve Forfatteren ikke funde støttes tilstede, ere Prover oplesede efter Nahbeks og Myerups Samlinger. En ugentlig Time er afvendende anvendt til Forklaring af de vigtigste Hovedpunkter af den nordiske Mythologie, og til Oplosning af nylere Forfatteres Verker. To Stile ere skrevne om Maaneden. I den sidste Deel af Skoleaareti have de skriftlige Opgaver været: 1) Ulykken er en Jordbund, hvori Dyden modnes. 2) Grunde for og imod Slavehandelen. 3) Ved et Par Erexpler at praaive, hvorledes et Lands physiske Beskaffenhed ei alene medfører en bestemt Levemaade, men tillige meddeler sine Beboeres Charakteer et riendommeligt Præg. 4) Betragtninger fremkaldte ved en stormfuld Efternarsdag. 5) Sagalitteraturens Giendommelighed. 6) Hvad have vi vundet ved Skibsfart og Seehandel? 7) Kundstabber er den bedste Rigdom. 8) Hvorvidt er den Sætning sand: De mortuis nil nisi bene? 9) Hvem kunne vi med Rette kalde fattige? 10) Krigens mørke og lyse Sider.

Tydsk.

- I Cl. Mungs Læsebog for de lavere Classer (5te Udg.): S. 1—55, hvorfra enkelte Stykker ere læste udenad. De lettere Hovedpunkter af den tydsk Grammatik ere lært efter Mungs Boeiningsformer. I Stabning ere Disciplene overde saabel mundtlig som skriftlig.
- II Cl. Samme Læsebog: S. 80—95, 103—122, 155—158, 162—169, 173—182. Af den poetiske Deel ere følgende Stykker lært udenad: 12—14, 20, 25 og 33 Det Vigtigste af Formleoren efter Mungs Boeiningsformer. Af Jürs og Mungs Materialier: S. 1—11, 14, 16—24. I den sidste Tid Afskrivning efter Bog.
- III stud. Cl. Samme Læsebog S.-117—182. Samme Grammatik med Forbigaaelse af Et og Andet. Af Jürs og Mungs Materialier: S. 25—33, og 38—41. Stil een Gang om Ugen efter de nævnte Materialier.
- III Realcl. Samme Læsebog (3die Udg.) S. 207—220. Af Jürs og Mungs Deutsches Læsebuch für die mittleren und nächstoberten Classen: S. 1—17, 109—116 og 131—159. Samme Grammatik, med nogle Forbigaaelser. Stil i Neglen een Gang om Ugen efter Jürs og Mungs Materialier.
- IV stud. Cl. Hjorts Læsebog S. 58—100. Mungs Formlære fuldstændig gjennemgaaet, og med Hensyn til Ordfoiningslærer stadtig henvisst til Sammes Syntax. Stil een Gang om Ugen efter Lorenzens Stiloverser.
- IV Realcl. Af Jürs og Mungs Læsebuch für die mittleren und nächstoberten Classen: S. 1—17, 28—35, 109—116 og 131—176. Enkelte Stykker af Jürs og Mungs „Deutsche Dichter“ ere forelæste og forklarede. Formlaren er fuldstændig repeteret efter Mungs Boeiningsformer. De vigtigste af Ordfoiningslærens Negler ere gjennem-

gaaede efter Mungs Syntax. Stil een Gang om Ugen efter Lorenzens Stilebeskr.

V sind. Cl. Hjorts Læsebog S. 60—112 og 127—134. Formloren repeteret efter Mungs Boeiningsformer. De vigtigste Regler af Ordfeiningslæren efter sammes Syntax. Stil een Gang om Ugen efter Lorenzens Stilebeskr.

V Nealel. Zürs og Mungs Læsebog S. 183—199, 286—301, 348—360; desuden Schillers Wilhelm Tell. Enkette Digte af Zürs og Mungs „Deutsche Dichter“ ere forelæste og forklarede. Grammatik som i 4de Nealelklasse. Stil een Gang om Ugen efter Lorenzen og desuden jaevnlig Exttemporalstil.

VI Cl. Møggle større Afsnit af Hjorts Læsebog og Goethes Herman og Dorothea. Adskillige af Schillers Ballader. Formloren repeteret efter Mungs Boeiningsformer og Ordfeiningslæren efter sammes Syntax. Stil een Gang om Ugen efter Lorenzen og undertiden Exttemporalstile. Under Lærerens Veiledning have Disciplene hjemme læst enkelte Verker. I den ydste Litteraturs Historie har Undervisningen indskrænket sig til lejlighedsvis meddeleste Notitser.

Franst.

II Cl. Borrings Manuel: S. 41—81 og 149—157 Af Formloren: Declinationen af Substantiverne og de regelmæssige Verbers Conjugation.

III sind. Cl. Borrings Læsebog for Mellemklasserne S. 28—37, 82—109 og 250—263. Hele Formloren læst og repeteret og Øvelser i at oversætte fra Danskt til Franst foretagne.

III Nealel. Borrings Manuel S. 107—147. Sammes Læsebog for Mellemklasserne S. 1—10. Sammes Gram-

matik, de uregelmæssige Verber. Lassens Stiilevelser ere benyttede fra 42 til 62 Stk. Et Aantal Gloser ere læerte til hver Dag.

IV stud. Cl. Borrings Læsebog for Mellemlæserne S. 151—

188. Hele Formlæren er repeteret og Borrings Stiilevelser benyttede til at oversætte fra Dansk til Frans.

IV Realel. Samme Læsebog fra S. 1—53. Samme Grammatik, de uregelmæssige Verber, og af Syntaxen Læren om Artikkens Brug, Adjektiverne, Talordene og Pronominerne. Af Lassens Stiilevelser benyttet de 20 første Absnit. En Stiil og et Dictat ere i Reglen strevne hver Uge.

V stud. Cl. Borrings „Etudes littéraires“: Une aventure de Gil-Blas, Jeannot et Collin, La Suisse sous les Baillis Autrichiens, Le Conseiller au Parlement de Toulouse og Les Dragons - Marquis. Af Sammes Grammatik: Læren om Artikkens Brug, om Adjektiverne, Talordene, Pronominerne, om Verbernes Styrke, Partici pierne og Infinitivet. Stiilevelser.

V Realel. Samme Læsebog S. 1—242. Samme Grammatik. Stiil een Gang om Ugen efter Borrings Stiilevelser, hvilken Bog tillige er anvendt til mundtlig Oversættelse fra Dansk til Frans.

VI Cl. Den største Deel af Borrings „Etudes littéraires“. Til Disciplenes Selvopvisse i Sproget er benyttet Colombia og andre Fortællinger af Prosper Mérimé.

Engelsk.

III Realel. Sinnets Læsebog S. 1—107. Af Mariboes Grammatik de uregelmæssige Verber. Skrivevelser efter Dictat hver Uge. Et Aantal Gloser ere læerte til hver Dag.

IV Neatcl. Japhet in search of a father S. 1—108. Af Mariboes Grammatik de uregelmæssige Verber. En Stil ugentlig.

V Neatcl. Japhet in search of a father S. 90—267. Washington Jewings Sketch-book S. 1—100. Til Disciplenes Selvvelselse i Spreget er benyttet The children in the New Forest af Marryat. Hele Mariboes Grammatik. En Stil er skrevet om Ugen.

Latin.

III Cl. Borgens Læsebog (1852) § 1—36 med Forbigaaelse af en Deel Exempler, især i de sidste Stykker. Af Madvig's latinske Grammatik det Vigtigste af Beningsleeren, samt enkelte Negler af Lydslæren.

IV Cl. Af Cornelius Nepos: Miltiades, Thémistocles, Epaminondas og Pelopidas; af Phædri Fabler 2den Bog. Af Madvig's Grammatik er det Vigtigste af Formlæren repekeret, og af Ordfoningsslæren er læst og repekeret det Vigtigste af første Absnit, samt en Deel §§ af andet Absnit og af andet Tillæg. Grammatikken er indovet deels ved mundtlig Oversættelse af Trojels Exempler, deels ved skriftlig Oversættelse af dicterede Stykker.

V Cl. Cæsar's comm. de bello gallico lib. IV—V. Terentii Phormio. Madvig's Grammatik med Forbigaaelse af en Deel §§ og mange Anmærkninger. To latinske Stile ugentlig, een paa Skolen og een hjemme.

VI Cl. Ciceros Breve efter Søpfies Udvælg ved Kjelsen 1—9, 11—16, 21—23, 27—31, 35, 36, 39, 42—43, 48, 51, 56—57, 59—61, 64, 66, 69—72, 75—76, 78, 81, 89, 91, 96, 115—116 og 122de Brev. Af Fældbausch's Udvælg af Drids Metamorphoser: I. Slæbelsen, S. 1—3. II. De fire Verdensalderne, S. 4—5.

III. Lycaon, S. 5—7. IV. Dencaision, S. 8—11.
VII. Phaeton, S. 18—27. XII. Aglauros, S. 35—38.
XIV. Cadmus i Theben, S. 40—42. XIX. Pentheus,
S. 52—57. Madvigs Grammatik med Forbigmaelse af
en Deel Anmærkninger. Latinst Stil to Gange om
Ugen.

VII Cl. Nederste Afdeling: Ciceronis libr. de amicitia et de senectute; Orationes pro Sex. Roscio Amerino et pro Milone. Livii hist. lib. 31—32. Virgilii Æneid. lib. 1, 2, 4, 6. Øverste Afdeling har læst de samme Forfattere og desuden i forrige Åar: Ciceron. de officiis lib. 1—3. Horatii Odar. lib. 3—4. Epistolarum lib. 1—2, carmen seculare og ars poetica. Madvigs Syntax er repeteret i større Afsnit. Nømørste Antiquiteter efter Boiesens Haandbog. Latinst Stil eller Version fra Latin til Dansk 2 Gange ugentlig.

Græsk.

IV Cl. Af Tregders Grammatik det Vigtigste af Lydloren og Boimingslæren. Det Læste er indebet ved Bergs Læsebog, 1ste Afdeling.

V Cl. Af samme Læsebogs andet Åars Cursus: Øfopiske Fabler og Mythiske Heste. Iliadens 3die Bog fra B. 1—314. Af Tregders Grammatik hele Lydloren og Boimingslæren med Undtagelse af enkelte §§ og en Deel Anmærkninger. Af Odddannelseslæren ere kun enkelte §§ læste.

VI Cl. Hom. Iliad. lib. VII—VIII. Xenoph. Anabasis lib. I. Tregders Formlære. Af Madvigs Syntax de vigtigste Paragrapher af Eajustlæren.

VII Cl. Nederste Afdeling: Hom. Iliad. lib. II et V. Sophoclis Antigone. Xenoph. Memorabilia lib. II.

Herodoti lib. V. Platon. Criton. Madvigs Syntax, Boiesens Antiquiteter og Fregders Litteraturhistorie ere benyttede.

Overste Afsdeling angiver til Afgangseramen: Hom. Iliad. lib. I—VI (Slibscatalogen i Aden Bog undtagen). Sophoclis Antigone. Herodoti hist. lib. I et V. Platonis Apologia et Crito. Xenophontis Memorabilia lib. I—II.

Hebraisk.

VII El. Nederste Afsdeling: De første 8 Capitler af Genesis. Det Bigligste af Whites Grammatik indtil de uregelmæssige Verber.

Oversie Afsdeling: Hele Genesis, samt de 15 første af Davids Psalmer. Whites Grammatik.

Religion.

I El. Luthers Cathechismus: Troesbekjendelsen, Fader vor og de 10 Guds Bud. Af Valles Biblesistorie det nye Testamente. En Deel af Mathei Evangelium. Af Hagens historiske Psalmer og Nüm ere en Deel lært udenad.

II El. Valles Lærebog 1ste Cap. § 6 til 3die Capitel. Valles Biblesistorie. Af Hagens historiske Psalmer en Deel lært udenad. Jesu Lidelseshistorie efter Psalmebogen. Luthers Cathechismus. Bibelstæning.

III stud. El. Valles Lærebog 3die, 4de og 5te Capitel. Herslebs større Biblesistorie, det nye Testamente til 4de Periode. Af Psalmebogen og Hagens historiske Psalmer ere flere Psalmer lært udenad. Bibelstæning.

III Measel. Valles Lærebog 4de og 5te Capitel. Af Herslebs større Biblesistorie det nye Testamente til S. 213. Lu-

- thers Catechismus. Af Psalmebogen nogle Psalmer. Bibellsæning.
- IV stud. Cl. Valles Lærebog 6te Capitel. Af Hærsløbs Bibelhistorie det nye Testamente. Nogle Psalmer af Psalmebogen og Hagens Samling. Jesu Lidelseshistorie efter Psalmebogen. Bibellsæning.
- IV Mealel. Valles Lærebog 6te Cap. Af Hærsløbs Bibelhistorie, det gamle Testamente indtil Udsigt over det gl. Testamentes hellige Bøger. Tidrigt ligesom næstforegaaende Classe.
- V stud. Classe. Valles Lærebog 6te, 7de og 8de Capitel. Af Hærsløbs Bibelhistorie det gamle Testamente til 3de Periode og det nye fra Apostlenes Historie til Enden. Tidrigt ligesom i foregaaende Classe.
- V Mealel. Valles Lærebog. Hærsløbs Bibelhistorie. Tidrigt ligesom i de to foregaaende Classer.
- VI Cl. Gads Lærebog 1—2 Cap. Hærsløbs Bibelhistorie. Bibellsæning.
- VII Cl. Nederste Afdeling: Gads Lærebog 3de og 4de Capitel til § 121. Johannis Breve i Grundsproget. Øverste Afdeling: Hele Gads Lærebog. Det Vigtigste af Mork-Hansens Kirkehistorie. Johannis Evangelium og Breve i Grundsproget.

Historie.

- I Cl. Rosfods fragmentariske Historie indtil Nomulus.
- II Cl. Samme Lærebog fra Borgerkrigenes Begyndelse indtil den nyere Historie.
- III stud. Cl. Den gamle Historie efter Bohrs Haandbog.
- III Mealel. Rosfods fragmentariske Historie fra Octavian til Reformationen i England. Allens Fædrelandshistorie fra Christian den Første til Christian den Sjette.

- IV stud. El. Danmarks Historie fra Godfred til Enevolds-magtens Indforelse (800—1660) efter Fabricius's Danmarks, Norges og Sverrigs Historie.
- IV Nealel. Kofods fragmentariske Historie fra Octavian til den franske Revolution 1789. Aßlens Fædrelandehistorie fra Indforelsen af Enevoldsmagten til den nyeste Tid.
- V stud. El. Middelalderens Historie efter Estrups Lærebog. Det tilsvarende Aßsnit af Fabricius's Lærebog, Middelalderen og Christendommen.
- V Nealel. Hele Kofods fragmentariske Historie, samt en særligt Udsigt over Fædrelandets Historie.
- VI El. Den nyere Historie indtil den franske Revolution efter Estrup. Af Fabricius's Danmarks, Norges og Sverrigs Historie den nyere Tid fra Fredrigeaarskrigens Ende.
- VII El. Hele Estrups Historie med udforligere Udvitung navnlig af Culturhistorien og den nyeste Tids Historie. Den gamle Geographie repeteret efter Konigsfeldts Lærebog. Ligesledes Danmarks, Norges og Sverrigs Historie repe-teret efter Fabricius.

Geographie.

- I El. Thriges Lærebog (Udg. 1847) §. 1—18, 33—58, 97—132.
- II El. Belscheus Geographie: Danmark, Norge, Sverrig, Rusland, Nederlandene, Belgien.
- III stud. El. Efter samme Lærebog: Sydsland, Nederlandene, Belgien, Storbritannien og Irland, Portugal og Spanien.
- III Nealel. Efter samme Lærebog: Preussen, Sydsland, Frank-
rig, Schweiz, Østerrig, Spanien og Italien.
- IV stud. El. Samme Lærebog: Portugal, Spanien, Schweiz,
Italien, Østerrig, Tyrkiet og Grekenland.

- IV Measel. Samme Lærebog: de tre sydeuropæiske Halvoer, hele Asien, samt af Afrika den almindelige Oversigt, Nilslandene og Berberiet.
- V stud. Cl. Samme Lærebog: Asien og Afrika.
- V Measel. Hele Belschens Lærebog.
- VI Cl. Ligesaa.

Matematik.

- I Cl. De fire Regningsarter med Bræk.
- II Cl. Neguladetri i hele og brudne Tal.
- III stud. Cl. Sammensat Neguladetri, Procent- og Rentesregning, Decimalbrek og Quadratrodenes Uddragning.
- III Measel. Sammensat Neguladetri. Steens elementaire Arithmetik. Mundts Geometrie forfra indtil proportionale Linier.
- IV stud. Cl. Steens rene Arithmetik forfra til S. 43. Mundts Geometrie 1ste og 2det Capitel.
- IV Measel. Mundts Geometrie fra proportionale Linier til den praktiske Deel. Steens Arithmetik: Allmindelige Egenstæder ved hele Tal og Polynomier, Decimalbreker og Ligninger af 1ste Grad. Repetition af det forhen Lært.
- V stud. Classe. Fallesens Arithmetik 1ste, 6te, 9de, og 12te Capitel. Mundts Geometrie forfra til 2det Afsnits 2det Capitel.
- V Measel. Arithmetik: Moduddragning og Ligninger af 2den Grad. Geometrie: Den praktiske Deel efter Mundts Lærebog. Alt det forhen læste repeteret og det Hele indøvet ved skriftlige Opgaver.
- VI Cl. Fallesens Arithmetik 1ste, 8de, 9de og 12te Capitel. Mundts Geometrie: Den praktiske Deel.
- VII Cl. Nederste Afdeling: Niemann's plane Trigonometrie og Mundts Stereometrie. Øverste Afdeling: Astro-

nomien efter Steens mathematiske Geographie. Det hele ved Bekjendtgjørelsen af 13de Mai 1850 beslæde mathe-
matiske Pensum.

Naturlære.

- IV Realel. Silfverbergs mechaniske Physik forfra indtil 4de Afsnit.
- V Realel. Samme Lærebog forfra indtil 4de Afsnit og samme Forfatters chemiske Physik første Del.
- VII Cl. Nederste Afdeling: Ørsteds mechaniske Physik til den almindelige Bevægelseslære, samt Varmelæren efter Silfverbergs chemiske Physik. Øverste Afdeling: Ørsteds mechaniske Physik til Læren om draabeskydende Legemers Bevægelse. Den chemiske Physik repeteret efter Silfverberg.

Naturhistorie.

- I Cl. Kroyers naturhistoriske Lærebog for de første Begyn-
dere: Pattedyr, Fugle, Krybdyr, Frør og Fiske.
- II Cl. Samme Lærebog: Leddyr, Bloddyr og Plantedyr.
- III Cl. Drejers og Bramsens fortfattede Lærebog i Zoologie
og Botanik: Pattedyr og Fugle (o: forfra til S. 71).
- III Realel. Prosch's Dyrerigets Naturhistorie: Fugle, Kryb-
dyr, Frør og Fiske (o: fra S. 151—238). Enkelte
Afsnit af den almindelige Botanik ere mundlig gjemmen-
gaarde.
- IV Cl. Drejers og Bramsens fortfattede Lærebog i Zoologie
og Botanik: Leddyrene (o: fra S. 93—128); den al-
mindelige Botanik (o: fra S. 148—178).
- IV Realel. Prosch's Dyrerigets Naturhistorie: Fiske, Led-
dyrene (o: fra S. 220—313). Den almindelige Botanik

er læst efter Dreyers og Bramsens forfattede Lærebog i Zoologie og Botanik.

- V Cl. Samme Lærebog: Bloddyrene (o: fra S. 128—138); Repetition af Afsnittet om Mennesket, Dattedyrene og fuglene (o: fra S. 5—71); nogle Afsnit af den almindelige Botanik.
- V Realcl. Samme Lærebog: Repetition af hele Zoologien og af den største Del af Botaniken.
- VI Cl. Samme Lærebog: Repetition af den hele Bog.

Disciplinariske Bestemmelser for Disciplene i Aarhus Cathedralskole *).

Endvidhjælpt enhver Discipel ved nogen Eftertanke vil indse, hvor aldeles nødvendigt det er for Skolen, at de unge Mennesker, som der undervises, iagttagte god Orden og vise en sædelsig og anstændig Adfærd, og skjondt Ingen kan være aldeles uvidende om, hvilke Pligter der i Allmindelighed paahvile ham i Forhold til Skolen, Lærere og Meddisciple, har man dog anset det for gavnligt, at der opstilles nogle specielle Bestemmelser angaaende den Orden og det Forhold, saavel i som udenfor Skolen, der med Rette til Disciplenes eget Bedstle af dem kan forlanges iagttaget.

- 1) Disciplene mode berimeligen i Skolen, dog ikke tidligere end omrent 1 Qvarter for den til Undervisningens Begyndelse fajsatte Tid. Om Morgenen bor de, for Mor-

---

*) Under 8de October 1853 approberede af det Kongelige Ministerium for Kirke- og Undervisningsvæsenet.

gensangens Skyld, altid være tilstede i Dværter for Kl. 8.

- 2) Enhver Discipel bør medbringe alle de Boger og Apparater, han i Læsetimerne skal bruge, og intet Laan af saadanne Ting hos Meddisciple maa uden Lærerens Tilladelser finde Sted. Saavel Læse- som Skrive- og Tegnebøger maa bevares hele og i enhver Henseende ubesudlede, samt altid være forsynede med Eierens Navn. Mishandler Nogen en Meddiscipels Boger eller Apparater, vil han blive straffet og bør desuden erstatte Skaden.
- 3) Ved Undervisningen bør Disciplene iagttagte Orden og vise ständig Opmærksomhed, og det tillades Ingen at besjæftige sig med Andet end det, der i Timen er Undervisningens Gjenstand. Ingen maa begive sig ind i en anden Classe, eller overhovedet forlade sin egen uden Lærerens Tilladelse.
- 4) I Frihedstiden bør Disciplene, saasnart der ringes ud, begive sig til Legepladsen eller Gymnastikhuset. Skulde det af een eller anden Grund undertiden blive nødvendigt, at de i denne Tid forblive i Læseværelserne, er dog al Leeg og Stoien der strengt forbudt, og Enhver, der forseer sig herimod, henvises strax til sin Plads, som han da ikke igjen maa forlade inden Undervisningens Begyndelse. Den, som af een eller anden Grund ønsker at forlade Skolen i Frihedsqvarteret, maa dertil søge Tilladelser hos den inspectionshavende Lærer. Disciplene af øverste Classe kunne dog, hvis de ønske det, forblive i Læseværelset, dog under Betingelse af, at de der iagttagte fuldkommen Orden og Rørlighed.
- 5) Når Disciplene forlade Læseværelserne eller vende tilbage dertil eller forlade Skolen, maa dette ske med Rørlighed og Orden og uden umiddelbar Strigen og Stoien i Gam-

- gen eller paa Trapperne eller paa Gaden. Maar Skole-tiden er tilende, begiver Enhver sig umiddelbart hjem.
- 6) Enhver Skade, som en Discipel af Uforsigtighed tilfoire vinduer, Bøger eller andre Skolen tilhørende Gjenstande, maa naturligvis erstattes. Skeer Saadant af Kaadhed eller med Foræt, vil den Paagjeldende tillige være Straf underlaalet.
  - 7) Udebliver en Discipel fra Skolen formedelst Sygdom, maa Saadant af Forældre eller Bærger samme Formiddag eller Eftermiddag, han udebliver, skriftlig anmeldes enten for Rektor eller Inspector. Forlader Nogen formedelst Upåsædighed Skolen, og af samme Grund heller ikke næste Dag kan mede, maa derom gøres lignende Anmeldelse.
  - 8) Ligesom man tor venie, at den øverste Discipel i enhver Klasse vil foregaae sine Meddisciple med et godt Exempel, saaledes bør han ogsaa, saatidt det staarer i hans Magt, bidrage til at vedligeholde den tilborslige Orden. Er Læreren af en eller anden Grund ikke tilstede ved Undervisningens Begyndelse, træder han, efter Anmodning af den i nærmeste Klasse værende Lærer, op paa Cathedret, for at have Tilsyn med, at ingen Discipel foretager sig noget Utilbørligt; og vil Nogen ikke agte hans Paamindelse, melder han det til Læreren. Han indsamler ved hver Maaneds Ende Characteरbøgerne og leverer dem til Inspector. Ligeledes indsamler han de skriftlige Arbeider og leverer dem til vedkommende Lærer. I Sygdomstilfælde træder den næstøverste Discipel i hans Plads.
  - 9) Af de øvrige Disciple maa hver Uge skiftvis En være Ordensdux. Ham paaligger det at sørge for, at alle mindre Apparater, der bruges ved Undervisningen, f. Ex. Pen, Kridt, Svamp &c., ere tilstede, og hvis de mangler, derom at henvende sig til Inspector. Ved Bortgangen

fra Skolen bør han sørge for, at tavler, Skrive- og Tegnebøger, samt Alt, hvad Disciplene ikke hver Gang bør bringe hjem med sig, blive gjemte i Skabet, hvilket han derpaa lukker og leverer Noglen til den tilstedevarende Lærer.

- 10) Enhver Discipel anstår sig et Exemplar af den i Skolen indførte Characteerbog, der hver Maaned forevises Forældre eller Børger, og forsynes med disses Paategning. Bøe Forældrene ikke her i Byen eller i Nærheden, onskes det, at de for Rektor ville opgive en Mand her paa Stedet, som paa deres Begne kan paategne Characteerbogen. Paategningen maa altid finde Sted inden tre Dage efterat Discipelen har modtaget Bogen, og denne maa derpaa uden Ophold tilbageleveres til Inspector. Alt enhver Forsælling af Characteerbogen, som en grov Overtrædelse, vil blive alvorlig straffet, folger af sig selv.
- 11) Naar Disciplene under en Lærers Opsyn deeltage i den offentlige Gudstjeneste, bør de mode betimeligen i Kirken og være forsynede med Psalmebøger. Naar ikke Altersgang eller andre kirkelige Forretninger forlænge Gudstjenesten, bør de forblive i Kirken indtil Slutningsbennen er læst i Chorsdoren.
- 12) Disciplene maa ikke deeltage i Maskerader, Baller eller andre saadanne offentlige Forlystelser uden i Selskab med deres Forældre eller med disses Tilladelse, hvorom dog, naar det ikke er i Ferietiden, Rektor bør være underrettet. Overhovedet er det fra Skolens Side et naturligt og i Erfaringen vel begrundet Ønske, at saadanne Forlystelser, der baade hindre Disciplene i deres daglige Forberedelsesarbeider og gjøre dem usikrede til næste Dags Gjerning, i Lojetiden meget sjeldent maa blive dem tilladte.

- 13) Bærtshuse, Billardhuse, Conditorboder eller lignende offentlige Steder maa Disciplene aldeles ikke besøge *).
- 14) Tobaksrygen paa Gaden eller andre offentlige Steder er Disciplene forbudt. Overhovedet er det at ønske, at Børn og ganske unge Mennesker aldeles maatte afholdes fra denne Nydelse, der i deres Alder risikof med Grund bliver anseet for skadelig.
- 15) Ingen Discipel maa sælge sine Skolebøger, Landkort eller andet Saadant uden med Forældres eller Bærgers Samtykke. Overalt maa det ansees for en skadelig Ustik, naar Disciple, efterat de i en Classe have læst en Bog, bortfølge den uden Nødvendighed, og uden at betænke, at de siden ved deres fortsatte Studeringer ofte ville føle dens Savn.

Ovenstaende Bestemmelser ere i Neglen alle Disciple uden Undtagelse forbundne til at tagtage. Hvorvidt imidlertid Skolen vil blive i Stand til, i enkelte Punkter, der nærmere ville blive at fastsætte, at vise de ældre og modenre Disciple noget større Tillid, vil beroe paa den Flid og det Forheld de udvise; men enhver saaledes tilstaaet Frihed vil, saamart man erfarer at den misbruges, strax ophøre.

Bibliotheket og de videnskabelige Samlinger.

Skolens Bogsamling, der ved Udgivelsen af forrige Aars Skolestifterretninger bestod af omtr. 6000 Bind, er i Lebet af

*) Ved Placat af 28de November 1829 er det forbudt Værterne at modtage Skoledisciple som Gjæster under en Mult af fra 2 til 10 Mdlr. efter Umstændighederne.

indebærende Skoleaar forøget med 134 større og mindre Skrif-
ter foruden Disputatser og Programmer. Ved Skrivelse af
10de April d. M. tilhjendegav det Kgl. Ministerium Rektor, at
der i Programmet for 18^½ skulde optages en fuldstændig Fort-
tegnelse over Skolens Bibliothek, saavel som ogsaa over dens
physiske og naturhistoriske Samlinger, hvorhos det tillige blev
befalet, at der i de fremtidige Programmer skulde meddeles en
Fortegnelse over den Tilboret eller Afgang, de forskellige Sam-
linger havde haft i det forløbne Skoleaar. Da dette Arbeide
imidlertid vilde blive af et temmelig betydeligt Omfang (Cata-
logen over Bogerne vilde alene medtage omtr. 8 à 9 trykte
Aar), og da den korte Tid, der var tilbage af Skoleaaret, ikke
vilde være tilstrækkelig til Catalogens Afskrivning og Trykning,
tildlod Ministeriet, efter en af Rektor indgivne Forestilling, at
Bogcatalogen først maatte indlemmes i Programmet 18^½, hvor-
imod Samme ansaae det for onskeligt, at Fortegnellerne over
de øvrige videnstabelige Samlinger blevet indrykkede i Program-
met for indebærende Aar, og antog, at Afgjorelsen af Spørgs-
maalet angaaende Overladelsen til Cathedralskolen af de attraaede
Deler af den videnstabelige Realstoles Samlinger saa tidlig funde
funde Sted, at Trykningen af denne Deel af Programmet der-
efter funde udsettes.

Denne Afgjorelse funde dog ikke saa tidlig tilveiebringes,
at en fuldstændig Fortegnelse over disse Samlinger funde med-
deles i nærværende Indbydelseskrift. Under 13de d. M. til-
hjendegav Ministeriet, efter derom at have modtaget Erklæring
fra Bestyreren af Universitetets zoologiske Museum, Professor
Steenstrup, at hvad der af Realstoles zoologiske Samling
onskes til Cathedralskolens, maa indlemmes i denne, ligesom
Samme ogsaa bemhyndigede Rektor til at overdrage det til Lö-
reren i Naturhistorie, Adjunct Lassen, at foretage en saadan
Udsendring, under Tagtagelse af de af Professor Steenstrup

givne Negler, hvilket Arbeide fra hans Side man forventede fremmet saa hurtigt, at det kunde være tilendebragt inden Sommerferien, til hvilken Sid Universitetsmuseets Conservator, Conradsen, vil komme til Aarhuis, for at gjennemse og udbedre den Hageske Fuglesamling, og med det Samme kunde faae Lejlighed til, at eftersee og udbedre Alt hvad der fra Real-skolens Samling gik over til Cathedralskolen. Den ovennævnte Udsondring har Adjunct Lassen lovet at tilbcribebringe til den fastsatte Sid.

Angaaende den af Madame Hage i Stege til Skolen stjænkede betydelige Samling af udstoppede nordiske Fugle er i forrige Maars Indbydelsesskrift meddeelt Underreining. Samlingen var dengang ankommen hertil, og blev i Sommerferien ved Conservator Conradsen efterset, udbedret og ordnet i tvende af Skolens Vererfer. Maar han, som ovenfor anført, i Sommer kommer her til Byen, vil, efter Ministeriets Befaling, til denne Samling blive fojet alle de Ulter af Realskolens Samling, som der savnes.

Angaaende Realskolens Mineraliesamling harde Ministeriet, paa Grund af en derom manglende Erklæring, endnu ikke funnet tage nogen endelig Bestemmelse.

Hvad Realskolens physiske Instrumentsamling angaaer, har Ministeriet tilladt, at samme heelt indlemmes i Cathedralskolens Samling.

Ligeledes har Ministeriet givet sit Samtykke til, at Cathedralskolen af Realskolens Bogsamling udtager hvad den ikke alt har og hvad den ønsker at have, kun med Undtagelse af et Exemplar af Flora danica, hvis Bestemmelse endnu ikke er afgjort. Maar disse Bøger ere udtagne, bliver en Fortegnelse over det Øvrige at indsende til Ministeriet, for at derover paa anden Maade kan disponeres.

Da saaledes en fuldstændig Fortegnelse over de forskellige

Samlingers Indhold ikke kunde tilveiebringes for den omtalte Revision og Udsondring havde fundet Sted, og det endelig var afgjort, hvilke Dele af Samlingerne der tilfaldt Cathedralskolen, ansaae Ministeriet det for hensigtsmaessigt, at Trykningen af Fortegnelsen over samtlige Samlinger udsættes, saaledes at de først optages i Programmet for Skoleaaret 18 $\frac{2}{3}$.

Ifolge det foregaaende er der altsaa Udgift til, at Skolen snart vil komme i Besiddelse af en ret anseelig naturhistorisk Samling, der, naar den med det gode Grundlag den har, efterhaanden udvides og forbedres, foruden den Fordeel, den yder ved Disciplenes Undervisning, ogsaa i Almindelighed vil kunne bidrage Meget til at vække og vedligeholde Sandson for Naturvidenskaberne. Det er kun Skade, at der endnu ikke baves et bekvemt og rummeligt Locale til disse Gjenstandes Opbevaring, i det de oprettede Realklasser have medtaget det meste Num, der endnu var tilbage i Skolebygningen, og Samlingerne deraf have maattet fordeles paa flere Steder, hvor de ikke ere vel anbragte. Et Overslag over Omkostningerne ved Opførelsen af en Sidebygning til dette Brug var ifjor indgivet til Ministeriet, der dog ikke saae sig i Stand til, for indeberende Finantsaar, at bevilge denne Udgift. Vi nære dog det Haab, at denne Mangel snart vil blive afhjulpen, hvorved det alene vil blive muligt at opfülle Samlingerne paa en med deres Niemeed passende Maade.

Med Hensyn til Samlingernes Åbning for Publikum til visse Tider, er der endnu ikke taget nogen Bestemmelse, men ligesom allerede Mange, saavel af Byens Indbaanere som Fremmede, have taget den i Densyn, saaledes er Adjunct Lassen fremdeles villig til, naar man derom vil behage at henbende sig til ham, at forevise samme, dog kun til saadanne Tider, da der ikke undervises i Skolen.

Skolens Beneficier.

Skolens Beneficier have for Skoleaaret 1853 været fordelede paa følgende Maade:

1. Stipendier af Skolens almindelige Stipendiefond.

- 1) J. Fjord 35 Mdlr., at udbetales 10 Mdlr., at opslægges 25 Mdlr.
- 2) G. Nyrop,
- 2) L. Laurigen,   } hver 20 Mdlr., hvoraf 5 Mdlr. udbetales og 15 Mdlr. opslægges.
- 3) H. Skovgaard,   }
- 4) F. Bagger,

2. Fri Undervisning.

- 1) C. Borø. 2) S. Hartvigson. 3) B. Nassmussen. 4) H. Gundelach. 5) L. Launy. 6) M. Jensen. 7) H. Schjerup. 8) M. Nielsen (fra 1ste Januar 1854). 9) Th. Johansen. 10) L. Valeur. 11) Th. Funch. 12) Th. Grarup. 13) C. Arntzen. 14) B. Edsberg. 15) D. Nar. 16) S. M. F. Lindhard. 17) A. Laurigen. 18) H. Saabye. 19) G. Staadt. 20) F. Møller. 21) M. Watt. 22) B. Boggild. 23) H. Fonsse. 24) F. Stannis. 25) F. Bisbye. 26) J. S. Jensen. 27) M. Malling. 28) P. Severin. 29) A. Lindstrom. 30) B. Arntzen. 31) G. Lassen. 32) B. Ager. 33) som extraordnair Gratist: C. Blache.

3. Det Noltiske Legat for Embedsmænds Sønner.

- 1) H. Skovgaard,   }
- 2) J. H. Gundelach,   } hver 40 Mdlr.

4. Det Rosenkransiske Legat for 1853.

1) F. Rosenstand	16 Mdr. 72 ff.
2) H. J. Berthelsen	10 —
3) J. Fjord	10 —
4) Th. Johansen	10 —

5. Det Davidseniske Legat for 1853.

1) H. J. Berthelsen	10 Mdr.
2) F. Rosenstand	10 —

6. Det Soghske Legat for 1852 og 53.

1) H. J. Berthelsen	10 Mdr.
2) F. Rosenstand	10 —

7. Det Stougaardiske Legat for 1852 og 53.

1) H. J. Berthelsen	8 Mdr.
2) F. Rosenstand	8 —

De to sidstnævnte Legater, hvis Renter ere bestemte for Disciple ved deres Afgang til Universitetet, blev, da Skolen i Året 1852 ingen Dimittender havde, i 1853 uddeleste for begge Åar.

8. Det Hertelske Legat.

Formedesst dette Legats ringe Størrelse, (det udgjor kun 4 Mdr. 93 ff. aarlig, hvorfor der skal anskaffes Premiebøger til 3 Disciple) blev det ifjor ikke uddelested, men vil efter forestaende Hovedexamens Slutning for begge Åar blive tillagt saadanne Disciple, der have udmaerket sig ved Flid og Sædighed.

9. Det Nis Nisseniske Legat

blev, i Overensstemmelse med Fundatien, den 20de December s. A. af Læreren tillagt de dertil qualificerede Disciple.

Efter Kassererens Opgivelse udgjorde de til den Sid disponible Renter . . . . . 526 Mdlr. 60 ß.

Heraf afgik dog:

1) Underballance efter Regnskabet for 1852,
grundet paa Antegnellerne til Regnska-
bet for 1851 . . . . . 11 Mdlr.
2) Regnskabsforerens Salair . 20 —

31 — = =

Allaa igjen til Uddeling . . . . 495 Mdlr. 60 ß.

Heraf blevе ifolge Fundatsens Bestemmelser $\frac{2}{3}$ Dele at tillegge ufor-
muende, flittige og sædelige Disciple med . 396 Mdlr. 48 ß.
og $\frac{1}{3}$ Deel til saadanne, som egentlig ikke
traaede til Understøttelse, men som ud-
maaede sig ved Klid og Saedelighed med 99 — 12 =

495 Mdlr. 60 ß.

Lærerne enedes om at dele den foraandevnte Sum i 21
Portioner, nemlig:

1 Portion paa 30 Mdlr.	30 Mdlr.
15 — = 20 —	300 —
3 — = 15 —	45 —
1 — = 11 — 48 ß.	11 — 48 ß.
1 — = 10 —	10 —

og den sidsteandevnte Sum i 10 Portioner:

9 Portioner paa 10 Mdlr.	90 Mdlr.
1 — = 9 — 12 ß.	9 — 12 ß.

Endelig blevе ved Stemmegivning folgende Disciple ud-
nevnt til at nyde de ovenanfaerte Portioner:

A. Uformuende Forældres Sonner.

1) J. Fjord . . . . . 20 Mdlr.
2) G. Nyrop . . . . . 20 —

3) C. Borch	20	Mdr.
4) L. Lauritsen	20	—
5) B. Masmussen	20	—
6) S. Hartvigsen	20	—
7) F. Bagger	20	—
8) H. Gundelach	20	—
9) L. Launy	15	—
10) M. Jensen	15	—
11) H. Schjærup	15	—
12) Th. Johansen	30	—
13) Th. Funck	20	—
14) Th. Grarup	10	—
15) C. Arnæs	11	—
16) D. Aae	20	—
17) N. Lauritsen	20	—
18) H. Gjødvad	20	—
19) P. Severin	20	—
20) B. Lassen	20	—
21) B. Arnæs	20	—

B. Ikke uformuende Forældres Sønner.

1) B. A. Bay	10	Mdr.
2) C. Otterstrom	10	—
3) H. T. Bay	10	—
4) J. Jensen	10	—
5) B. Saabre	10	—
6) A. Døker	10	—
7) Th. Jensen	10	—
8) N. Bloch	10	—
9) J. Brammer	10	—
10) J. Høegh-Guldberg . .	9	—
		12 β.

af hvilke Summer det halve efter dertil givne Talsmøgt fra

Foreldre eller Børger udbetales til Disciplene, medens det Hafve blev oplagt indtil deres Afgang til Universitetet.

I det Kongl. Ministeriums ovenfor afgjorte Indsættning til Hs. Majestæt angaaende Realskolens Nedlæggelse og Realclassers Oprettelse ved Cathedralskolen er S. 17 nævnt en Legatecapital på 750 Mdlr., der tilhørte Realskolen. Dette Legat er det Puggaardiske, oprettet af Grosserer Puggaard i Kjøbenhavn, og oprindelig bestemt til Daftning af Skolepenge for en Discipel i Realskolen, hvorom der er meddeelt Undervisning i de fra denne Skole udgivne Programmer for Årene 1843—45. Da der siden blev tilstaaet Skolen et Antal Fripladser, der dog ingeninde elle blevt bevittede, fandt Legatet ikke mere anvendes efter sin Bestemmelse, og Renterne deraf blevt dorför oplagte og indsatte i Øwens Sparekasse, hvorved Capitalen til Juni Termin d. A. er voret til 915 Mdlr. Efter Realskolens Nedlæggelse og Realclassers Oprettelse ved Cathedralskolen maatte det anses saavel for enstelligt som naturligt, at dette Legat overgik til den sidstnævnte Skole, og da Giveren lever, har Skolens Forstanderskab underdanigst indført til Ministeriet, at Samme ved Underhandling med ham vilde føge at udvirke dets Bestemmelse forandret derhen, at det overgaer til Cathedralskolen under Vilkaar, at dets aarlige Renter som eet eller to Pengeslipendier tillægges trengende og værdige Disciple i Skolens særlige Realklasser. Dersom Giveren maatte give sit Samtykke dertil, kan man haabe, at Legatet, naar Realundervisningen ved Lov bliver endelig reguleret, snart vil funne træde i Virksomhed.

Endelig meddeles den af Skolens Kasserer, Procurator og Kammer Hs. e affattede **Extract af dens Regnskab** for Regnskabsaaret 1853—54.

Indtægt.

1. Beholdning, saaledes som denne efter Revisionsantegnellerne er retificeret	8,043 Mdlr. 20½ β.
2. Restancer efter forrige Regnskab	188 — 58 =
3. Efter Antegnellerne tilsvares	4 — 45½ =
4. Renter af Skolens Capitalsformue	937 — 28 =
5. Jordbogsafgifter:	
a) Landgilde	748 Mdlr. 72½ β.
b) Tiender	9818 — 44½ =
	10,567 — 21 =
6. Indtægter af Degnekald	41 — 16 =
7. — = Kirker og Præstekald	27 — 17 =
8. Skolecontingenter	2,419 — 16 =
9. Indkommen til Capitalsfonden	7,336 — 61 =
10. Gagerefusioner	154 — 16 =
11. Tilstud fra Skolefonden	2,381 — 46 =
12. — = Søro Academie	1,254 — 37 =
13. Indeholdt af Gager til Livsforse- gelses-Anstalten	277 — 10 =
Summa Indtægt	33,633 Mdlr. - 8 β.

Udgift.

1. Efter Revisionsantegnellerne	2 Mdlr. 48 β.
2. Gager til samtlige faste og consti- tuerede Lærere	8,141 — 64 =
3. Inspector	100 — = =
4. Timelærere	1,147 — 78 =
5. Pensioner og Barmpenge	2,654 — 37 =
6. Tilstud til Bibliotheket	441 — = =
Lateris	12,487 Mdlr. 35 β.
	5 *

Transport . . . 12,487 Rdtr. 35 ֆ.

7. Reparationer paa Bygninger og Inventarium, Leie af Badeanstalten, Godtgjørelse for Bolig i Skolebygningen.	891	—	69	=
8. Brændsel og Belysning	449	—	—	=
9. Skatter og Afgifter	972	—	5½	=
10. Negnskabsføringen vedkommende	309	—	53	=
11. Forstjellige Udgifter	445	—	49	=
12. Extraordinære Udgifter	638	—	89½	=
13. Berigede Lønningsforsstud	100	—	—	=
14. Udsatte Capitaler	7,250	—	—	=
15. Indsendt Oversud til Skolefondet	6,000	—	—	=
16. — til Livsforsorgelsesfondet	277	—	10	=
17. Dyrktidstillæg til Lærerne	480	—	—	=
18. Restlancer	235	—	15	=

Summa Udgift . . . 30,536 Rdtr. 38 ֆ.

Afhsaa Beholdning ved Negnskabsaarets . . . . .

Udgang . . . . . 3,096 — 66 =

Balstance . . . 33,633 Rdtr. 8 ֆ.

De offentlige Gramina
i Karhuus Cathedralskole i Juli 1854.

Til Afgangsgæmene anden Deel have jaar 11 Disciple indstillet sig og til første Deel 10. De skriftlige Prøver afslagdes den 23de, 24de og 26de Juni; de mundtlige Prøver afholdes følgende Dage:

Værelset A.	Værelset B.
Mandagen den 3de Juli.	
9-12, VII El. Latin.	9-12, VI El. } Geographie.
3-6, VII El. } Religions.	12-1, V RdL. }
6-7, V RdL. }	
Tirsdagen den 4de Juli.	
9-12, VII El. Græsk.	9-12, VI El. } Fransf.
3-6, VII El. } Histerie.	12-1, V RdL. }
6-7, V RdL. }	

Forsdagen den 6te Juli.	
9-1. VII El. Arithmetik og Geometrie.	9-12. VI El. } Ægypt. 12-1. V Rd. }
3-4. V Rd. Engelsk.	
1-6. V Rd. Arithmetik og Geometrie.	
Fredagen den 7de Juli.	
9-12. VII El. } Naturlære.	9-10. V Rd. } Naturhistorie
12-1. V Rd. }	10-1. VI El. }
3-4. VII El. Hebraisk.	

De skriftlige Prover ved den almindelige Hoved-
egamen afholdes den 3de, 4de, 6te og 7de Juli. De
mundtlige Prover afholdes i følgende Orden:

Mandagen den 10de Juli.	
Værelset A.	Værelset B.
9-11. VII Cl. Latin.	9-12. VI Cl. Arithmetik.
11-12. VII Cl. Hebraisk.	3-4 ^d . IV Rel. } Naturhistorie.
3-6. V Cl. Religion.	4 $\frac{1}{2}$ -6. III Rel. }
Værelset C.	
9-12. IV Cl. Øyst.	
3-6. II Cl. Geographie.	

Tirsdagen den 11te Juli.

Værrelset A.	Værrelset B.
9-12. VI Cl. Græst.	9-12. V Cl. Ændst.
3-4½. IV Rel. } Geographie.	3-6. III Cl. Fransf.
4½-6. III Rel. }	

Værrelset C.
9-12. IV Cl. Dansf.
3-6. II Cl. Naturhistorie.

Onsdagen den 12te Juli.

Værrelset A.	Værrelset B.
9-12. VI Cl. Geometrie.	9-12. V Cl. Latin.
3-5. VII Cl. } Religion.	3-4½. IV Rel. } Historie.
5-6. I Cl. }	4½-6. III Rel. }

Værrelset C.
9-12. IV Cl. Fransf.
3-6. III Cl. Dansf.

Torsdagen den 13de Juli.

Værrelset A.	Værrelset B.
9-12. VI Cl. Religion.	9-12. V Cl. Græst.
3-4½. IV Rel. } Arithmetik.	3-6. III Cl. Historie.
4½-6. III Rel. }	

Værrelset C.
9-12. IV Cl. Geographie.
3-6. II Cl. Dansf.

Fredagen den 14de Juli.

Værrelset A.	Værrelset B.
9-10. VI Cl. } Geographie.	9-12. IV Cl. Græst.
10-12. I Cl. }	3-4. IV Rel. } Religion.
3-6. VII Cl. Arithmetik og Geometrie.	4-6. III Rel. }

Værrelset C.
9-12. II Cl. Historie.
3-6. III Cl. Ændst.

Æverdagen den 15de Juli.

Værrelset A.	Værrelset B.
9-10½. VI Cl. } Ændst.	9-12. V Cl. Arithmetik og Geometrie.
10½-12. I Cl. }	3-6. III Cl. Geographie.
3-4½. IV Rel. } Engelsk.	
4½-6. III Rel. }	

Værrelset C.
9-12. IV Cl. Latin.
3-6. II Cl. Fransf.

Mandagen den 17de Juli.

Værelset A.

9—12.	VI Cl.	Latin.
3—5.	VII Cl.	} Historie.
5—6.	I Cl.	

Værelset B.

9—12.	V Cl.	Naturhistorie.
3—4½.	IV Rel.	} Geometrie.
4½—6.	III Rel.	

Værelset C.

9—12.	IV Cl.	Religion.
3—6.	II Cl.	Lydsk.

Tirsdagen den 18de Juli.

Værelset A.

9—11.	VII Cl.	Grafsk.
11—12.	I Cl.	Dansk.
3—6.	IV Cl.	Naturhistorie.

Værelset B.

9—12.	VI Cl.	Historie.
3—4½.	IV Rel.	} Fransk.
4½—6.	III Rel.	

Værelset C.

9—12.	V Cl.	Geographie.
3—6.	III Cl.	Religion.

Onsdagen den 19de Juli.

Værelset A.

9—11.	VII Cl.	} Naturkære.
11—12.	IV Rel.	
3—6.	IV Cl.	Historie.

Værelset B.

9—10.	VI Cl.	} Fransk.
10—12.	V Cl.	
3—4½.	IV Rel.	} Lydsk.
4½—6.	III Rel.	

Værelset C.

9—12.	II Cl.	Religion.
3—6.	III Cl.	Naturhistorie.

Torsdagen den 20de Juli.

Værelset A.

9—10.	VI Cl.	} Naturhistorie.
10½—12.	I Cl.	
3—6.	IV Cl.	Aritmetik og Geometrie.

Værelset B.

9—12.	V Cl.	Historie.
3—6.	III Cl.	Latin.

Værelset C.

9—10.	IV Realcl.	} Dansk.
10—11.	III Realcl.	

*

*

*

Proven i Gymnastik og Skønnings afslagdes den 27de Juni for Gymnastikdirecteuren Oberslæutenant v. la Cour.

Fredagen den 21de Juli

afholdes Lærermødet, for at bestemme Disciplenes Opførtning i Glasserne.

Løverdagen den 22de Juli,
kl. 10, afholdes Translocationen.

Umiddelbart efter denne begynder Sommerferien, som vedvarer til Onsdagen den 23de August, paa hvilken Dag Lesningen i det nye Skoleaar til sædvanlig Tid tager sin Begyndelse.

Tirsdagen den 22de August,
kl. 9 Formiddag, begynder Proven over de Disciple, der ere anmeldte til Optagelse i Skolen.

Disciplenes Forældre og Børger, saavelsom Enhver, der interesserer sig for Skolens Virksomhed, indbydes herved til, saa ofte det er dem muligt, at bevare disse Gramina med deres Mærkeretse.

Aarhuus, den 29de Juni 1854.

H. H. Blaube.

